

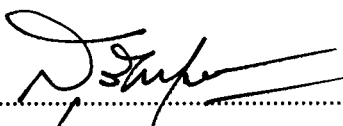
การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

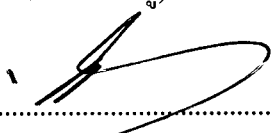
ศุภรฤดี มีสมพร

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

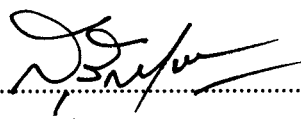
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ศุภร์ฤดี มีสมพร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

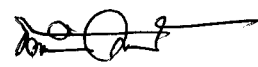

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

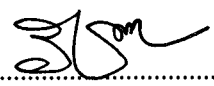
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

..... กรรมการ
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

..... กรรมการ
(ดร.ธนวิน ทองแพง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 4 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างมากจากท่าน ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู ซึ่งเป็นที่ปรึกษางานนิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษาและข้อแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานนิพนธ์รวมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณขอขอบพระคุณ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.สมุทรรุชานาญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ ชาวระนอง ที่กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์และความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล รวมทั้งผู้อำนวยการ โรงเรียนครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงินใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

คุณประโยชน์อันพึงมีจากงานนิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอน้อมนุชาแต่บิดามารดาและเพื่อน ๆ รวมถึงผู้ที่มีส่วนร่วมเป็นกำลังใจให้ความช่วยเหลือตลอดมาจนประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับมหาบัณฑิต คุณค่าที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องตอบแทนพระคุณบิดามารดาครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ถ่ายทอดความรู้ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำที่ทรงคุณค่า และได้มอบกำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยนี้จนประสบความสำเร็จด้วยดี

ศุภรต์ฤดี มีสมพร

58970009: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน/ โรงเรียนมัธยมศึกษา/

จังหวัดสระแก้ว/ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ศุภรต์ฤดี มีสมพร: การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 (THE STUDY OF STATE OF PROBLEM THE PERFORMANCE-BASED BUDGETING IN SAKAEO SECONDARY SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุรัตน์ ไชยชมภู, ก.ด., สมุทรา ชำนาญ, กศ.ด. 97 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 จำแนกเป็นผู้บริหาร โรงเรียนละ 2 คน จำนวน 28 คน ครูที่รับผิดชอบงานด้านการจัดทำงบประมาณ โรงเรียนละ 2 คน จำนวน 28 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 56 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .29-.85 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .92 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งและโรงเรียน โดยใช้แบบทดสอบขนาดความแตกต่าง (Effect size: ES) และเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณโดยใช้ การทดสอบที (t-test) และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่าง

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

58970009: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: STATE OF PROBLEM THE PERFORMANCE -BASED BUDGETING/ SECONDARY SCHOOL/ THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7.

SUKRUEDEE MEESOMPORN: THE STUDY OF STATE OF PROBLEM THE PERFORMANCE – BASED BUDGETING IN SAKAEO SECONDARY SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7. ADVISORY COMMITTEE: SURATH CHAICHOMPU, Ed.D., SAMOOT CHAMNAN, Ed.D. 97 P. 2017.

The purpose of this research was to study problems of budget management by the use of Performance-Based management technique in Secondary Schools under the Secondary Educational Service Area office 7 in Sakaeo Province as classified by their statuses and size of school. The samples in this study were 28 administrators and 28 teachers in Sakaeo Secondary School under the Secondary Educational Service Area office 7 in academic year 2015. The total of a selected sample were 56 people. The data collection instrument used for this research was a questionnaire divided into 2 parts; Part one was a check list item surveying general information, and Part two was a set of five-point-rating-scale questions asking 60 items about Problem of budget management by the use of Performance-Based management technique in Secondary Schools under the Secondary Educational Service Area office 7 in Sakaeo Province. Its item discriminative power was between .29-.85 and the reliability was at .92. The statistics used to analyze the data were Mean (\bar{X}), Standard Deviation (SD), Effect Size (ES), t-test and One-way analysis of variance (One-way ANOVA).

The results of the research were as follows:

1. Problems of budget management by the use of Performance-Based management technique in Secondary Schools under the Secondary Educational Service Area office 7 in Sakaeo Province as a whole and each aspect were at a low level.
2. The comparison of Problems of budget management by the use of Performance-Based management technique in Secondary Schools under the Secondary Educational Service Area office 7 in Sakaeo Province classified by their status as a whole and each aspect were not different.
3. The comparison of Problems of budget management by the use of Performance-Based management technique in Secondary Schools under the Secondary Educational Service Area office 7 in Sakaeo Province classified by size of school as a whole and each aspect were different with no statistical significance.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
คำถามในการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงาน	
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7	9
แนวคิดการบริหารงานงบประมาณ.....	13
การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก.....	80
ภาคผนวก ข.....	84
ภาคผนวก ค.....	94
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	97

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	รายชื่อโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสระแก้ว..... 11
2	ข้อมูลจำนวนผู้บริหาร ครู นักเรียนแยกเป็นรายจังหวัด..... 12
3	ข้อมูลจำนวนโรงเรียนและจำนวนขนาดโรงเรียนเป็นแยกเป็นรายจังหวัด..... 12
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง และ ขนาดโรงเรียน..... 43
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน..... 44
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการวางแผนงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ. 45
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต โดยรวมและ รายข้อ..... 47
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหาร งบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรวมและรายข้อ..... 48
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุม งบประมาณ โดยรวมและรายข้อ..... 49
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหาร งบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการบริหารสินทรัพย์ โดยรวมและรายข้อ..... 51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมและรายชื่อ.....	52
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการตรวจสอบภายใน โดยรวมและรายชื่อ.....	53
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่ง.....	55
14 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่ง.....	56
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	57
16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	59
17 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน/ โรงเรียนมัธยมศึกษา/ จังหวัดสระแก้ว/ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7.....	95

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยเกิดปัญหาภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของคนไทยอย่างรุนแรง ส่งผลกระทบถึงการทำงานภาครัฐอย่างชัดเจน ส่วนราชการ ต้องการการปรับตัวใหม่ปรับเปลี่ยนความคิดเปลี่ยนแนวการบริหารงบประมาณและปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยราชการต้องแสดงว่าสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ อย่างถูกต้องรวดเร็วมีประสิทธิภาพและยุติธรรม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบ บริหารภาครัฐไปสู่ “รูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่” (New public management) ที่มี การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-based management) มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและ มีการวัดผลเทียบกับการใช้จ่ายอย่างเป็นรูปธรรม โดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐพร้อมกัน 5 ด้าน คือ แผนปรับบทบาทภารกิจ และวิธีการบริหารงบประมาณภาครัฐ แผนการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณการเงินและการพัสดุ แผนการปรับเปลี่ยนการบริหารงานบุคคล แผนการปรับเปลี่ยนกฎหมาย และแผนการปรับเปลี่ยน วัฒนธรรมและค่านิยมในการบริหารภาครัฐ (สุพจน์ บุญวิเศษ, 2549, หน้า 2-3)

การปฏิรูประบบงบประมาณตามแผนปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณการเงินและการพัสดุ รัฐบาลได้เลือกใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-based budgeting: PBB) เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนเพื่อปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณของประเทศ จากนโยบาย ของรัฐบาลปัจจุบันแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิรูปการจัดการงบประมาณใหม่ไว้คือ “เร่งรัดการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดทำและ จัดสรรงบประมาณให้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศและส่งเสริมให้กระทรวง กรม มีบทบาทในการตัดสินใจ มากขึ้น พร้อมทั้งจัดให้มีระบบควบคุมตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส” (สำนักงบประมาณ, 2546, หน้า 18) กล่าวคือ สำนักงบประมาณจะให้อิสระทางการเงินกับหน่วยงาน เมื่อหน่วยงาน มีหลักประกันได้ว่าสามารถนำงบประมาณไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ซึ่งได้แก่ การดำเนินการเพื่อให้ผ่านมาตรฐานทางการเงิน 7 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณ (Budget planning) การคำนวณต้นทุนกิจกรรม (Activity-based costing) การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement management) การบริหารงบประมาณงานทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ (Financial management and budget control) การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน

(Financial and performance reporting) การบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ (Asset management) การตรวจสอบภายใน (Internal audit) (ชัยสิทธิ์ เจริญมีประเสริฐ, 2544)

จากแนวทางดังกล่าวส่งผลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานตามโครงการกระจายอำนาจเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพจำเป็นต้องใช้ระบบการจัดสรรงบประมาณใหม่เป็นกลไก/เครื่องมือสำคัญที่จะกระตุ้นให้โรงเรียนดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหลักการจัดสรรงบประมาณที่ดี คือ หลักความเป็นธรรม (Equality) เป็นการจัดสรรงบประมาณในจำนวนที่เท่ากันให้กับผู้เรียนที่มีลักษณะความต้องการจำเป็นแบบเดียวกันความเสมอภาคเพื่อให้ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกันตามหลักความเสมอภาคเป็นการจัดสรรงบประมาณโดยพิจารณาจากความแตกต่างในลักษณะของโรงเรียน โดยโรงเรียนที่มีคุณลักษณะเหมือนกันควรจะได้รับงบประมาณเท่าเทียมกัน ส่วนโรงเรียนที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันเนื่องจากขนาดและที่ตั้งของโรงเรียนควรจะได้รับงบประมาณที่แตกต่างกัน หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) หลักความพอเพียง (Adequacy) การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาจำเป็นต้องจัดสรรให้เพียงพอสำหรับผู้เรียนหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการจัดสรรงบประมาณไปสู่โรงเรียนโดยตรงตามโครงสร้างการกระจายอำนาจหลักเสรีภาพในการเลือก (Freedom of choice) เป็นการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปแก่ผู้เรียนหลักการปฏิบัติได้จริง (Practicality) การนำระบบรูปแบบและวิธีการจัดสรรงบประมาณมาใช้จะต้องไม่ยุ่งยากซับซ้อนเข้าใจง่ายมีความยืดหยุ่นคล่องตัว แต่ต้องโปร่งใสรับผิดชอบตรวจสอบได้และบรรลุเป้าหมายที่ต้องการการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, หน้า 22)

ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้รับผิดชอบจะมีบทบาทสำคัญมากในการรับผิดชอบตั้งแต่ขึ้นวางแผนขึ้นบริหารงบประมาณและขึ้นรายงานผลโดยมุ่งเน้นความสำเร็จของงาน และมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งแน่นอนเมื่อมีการปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติปัญหาย่อมเกิดขึ้นเป็นธรรมดาที่จะหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะความพร้อมความตื่นตัวของผู้บริหารโรงเรียนและครูในแต่ละแห่งย่อมมีไม่เท่ากันปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance based budgeting) ย่อมเกิดขึ้นและเป็นปัญหากับทุกหน่วยงาน ซึ่งแต่เดิมโรงเรียนบริหารงานแบบระบบบริหารงบประมาณแบบแผนงาน/โครงการ (Planning programming budgeting system) ซึ่งเป็นลักษณะของงบประมาณแบบแผนงาน/โครงการนำเอาการวางแผนระยะยาว (3-5 ปี) มาใช้ในการกำหนดวงเงินงบประมาณการวางแผนจะเชื่อมโยงกับนโยบายเป้าหมายของรัฐบาล

และเห็นภาพการดำเนินงานที่ต่อเนื่องไปในอนาคตการจัดทำแผนงานแยกตามนโยบายของรัฐบาลในแต่ละด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ฯลฯ ซึ่งงบประมาณแบบแผนงาน/โครงการ (Planning programming budgeting system) จะจำแนกแผนงานเป็น แผนงานหลัก แผนงานรอง โครงการหลัก โครงการรอง กิจกรรมและจำแนกงบประมาณตามแผนงาน โครงสร้างจะต้องกำหนดและวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของโครงการผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นของโครงการโดยต้องวิเคราะห์ทางเลือกต่าง ๆ เพื่อเลือกวิธีทางที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการโดยหน่วยงานต้องพิจารณาค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการงบประมาณแบบระบบบริหารงบประมาณแบบแผนงาน/โครงการจะเน้นการวิเคราะห์ซึ่งมีเทคนิคการวิเคราะห์ต่าง ๆ สรุปพัฒนาการของระบบงบประมาณที่ใช้ในประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, หน้า 26)

ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ครูการเงิน โรงเรียนร่วมเกล้าวัฒนาคร สระแก้ว รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาแต่ละด้าน เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกับองค์กร

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

คำถามในการวิจัย

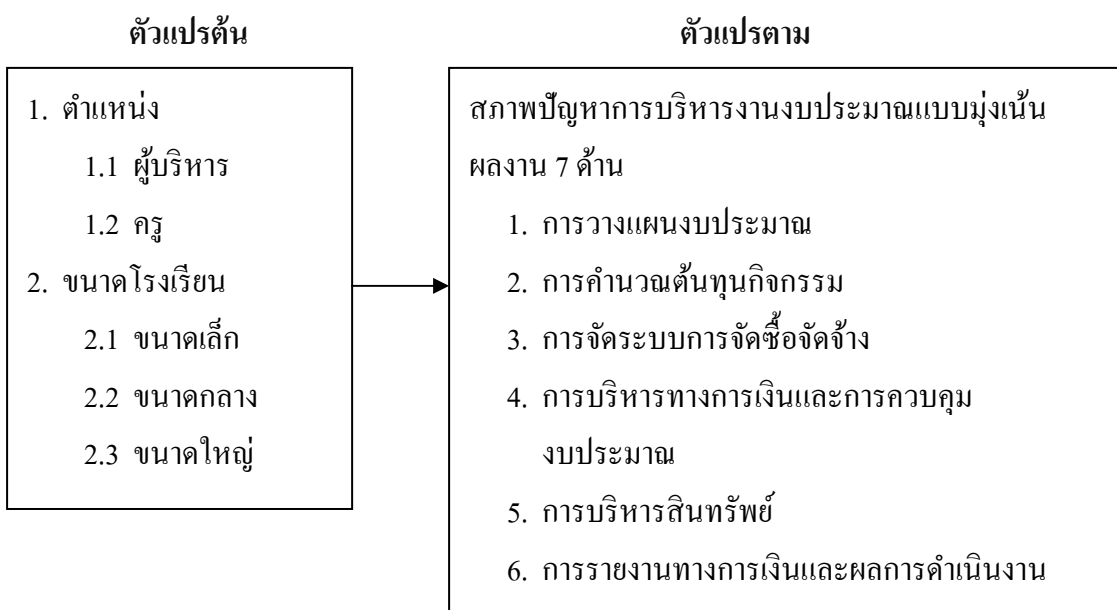
1. สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 อยู่ในระดับใด
2. สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยอาศัยหลักการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-based budgeting: PBB) ซึ่งมีทั้งหมด 7 ด้าน (พิสมัย สุนันทนาม, 2554, หน้า 43-52) คือ การวางแผนงบประมาณการคำนวณต้นทุนกิจกรรม การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณการรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงานการบริหารสินทรัพย์ และการตรวจสอบภายใน มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้อาจเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. สถานศึกษาอาจใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยศึกษาสภาพทั่วไปของการบริหารงบประมาณ ภายใต้ขอบเขตเนื้อหาตามหลักการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน 7 ด้าน ได้แก่

1.1 การวางแผนงบประมาณ (Budgeting planning)

1.2 การคำนวณต้นทุนกิจกรรม (Output specification and costing)

1.3 การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement management)

1.4 การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ (Financial management and fund control)

1.5 การบริหารสินทรัพย์ (Asset management)

1.6 การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน (Financial and performance reporting)

1.7 การตรวจสอบภายใน (Internal audit)

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 จำแนกเป็นผู้บริหาร โรงเรียนละ 2 คน จำนวน 28 คน ครูที่รับผิดชอบงาน ด้านการจัดทำงบประมาณ โรงเรียนละ 2 คน จำนวน 28 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 56 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 3.1.1 ตำแหน่ง
 - 3.1.1.1 ผู้บริหาร
 - 3.1.1.2 ครู
 - 3.1.2 ขนาดโรงเรียน
 - 3.1.2.1 ขนาดเล็ก
 - 3.1.2.2 ขนาดกลาง
 - 3.1.2.3 ขนาดใหญ่
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 3.2.1 สภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน 7 ด้าน
 - 3.2.1.1 การวางแผนงบประมาณ
 - 3.2.1.2 การคำนวณต้นทุนกิจกรรม
 - 3.2.1.3 การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง
 - 3.2.1.4 การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ
 - 3.2.1.5 การบริหารสินทรัพย์
 - 3.2.1.6 การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน
 - 3.2.1.7 การตรวจสอบภายใน

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณ หมายถึง ภาวะข้อสงสัยข้อขัดข้องหรืออุปสรรคในการปฏิบัติการดำเนินการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-based budgeting: PBB) หมายถึง ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งคำนึงถึงความสำคัญของงานตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาด้านงบประมาณ เพื่อสนับสนุนงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล เป็นประโยชน์แก่สถานศึกษามากที่สุดจำนวน 7 ด้าน ได้แก่ การวางแผนงบประมาณการคำนวณต้นทุนการผลิต การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ การบริหารสินทรัพย์ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานและการตรวจสอบภายใน

1. การวางแผนงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการวางแผนงบประมาณเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาโดยพิจารณาบทบาทบทบาทภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ชัดเจนเพื่อกำหนดโครงสร้างแผนงาน/โครงการ อันสอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งมีการวางแผนงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางและการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2. การคำนวณต้นทุนผลผลิต หมายถึง การคิดคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายแต่ละกิจกรรมตามงาน/โครงการที่วางไว้ทั้งต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อมที่มีในแผนกลยุทธ์หรือบริการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อผลผลิตและผลลัพธ์

3. การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง หมายถึง การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุทุกชนิดให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของการจัดซื้อจัดจ้าง โดยการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการให้เป็นไปตามระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรี

4. การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ หมายถึง ขั้นตอนการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ตามประเภทของเงิน ทั้งเงินนอกงบประมาณ เงินงบประมาณ และเงินรายรับอื่น ๆ เพื่อควบคุมงบประมาณของสถานศึกษาให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเกิดประสิทธิภาพ

5. การบริหารสินทรัพย์ หมายถึง การจัดหาและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า รวมทั้งการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายโดยรวมการสำรวจสถานะของสินทรัพย์ที่มีอยู่ และการลดความต้องการของสินทรัพย์ใหม่ที่ไม่จำเป็นผ่านระบบการวางแผนที่เป็นระบบ โดยต้องการมีการจัดทำข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา วางแผนการบริหารสินทรัพย์และจัดทำระเบียบขั้นตอนภายในสถานศึกษาที่สนับสนุนให้เกิดการใช้สินทรัพย์อย่างคุ้มค่าป้องกันมิให้สูญหายเสียหายหรือผิดประเภท ตลอดจนดูแลซ่อมบำรุงให้ใช้งานได้อย่างสมบูรณ์อยู่เสมอ

6. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน หมายถึง การประชาสัมพันธ์งาน/โครงการที่สถานศึกษาได้ดำเนินการไปแล้วว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรค และมีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร เพื่อให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับบริการได้รับทราบความก้าวหน้าของสถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดกรอบและโครงสร้างการประเมินและรายงานผล มีระยะเวลาในการตรวจสอบที่แน่นอนและข้อมูลที่รายงานจะต้องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณกับผลงานที่เกิดขึ้นตลอดจนการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการดำเนินงาน

7. การตรวจสอบภายใน หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาด้านการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาพร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำถึงการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประหยัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 หมายถึง การแบ่งเขตการบริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาโดยมีการกำหนดพื้นที่ครอบคลุม 3 จังหวัด คือ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดนครนายก

โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย 14 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนท่าเกษมพิทยาศาสตร์ โรงเรียนสระแก้ว โรงเรียนคลองหาดพิทยาคม โรงเรียนชัยม่วงวิทยา โรงเรียนเทพราชวิทยา โรงเรียนวังไพรวิทยาคม โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาการ โรงเรียนอรัญประเทศ โรงเรียนเทพพระยาพิทยาศาสตร์ โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม โรงเรียนวังหลังวิทยาคม โรงเรียนตาพระยา โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม และโรงเรียนร่มเกล้าวัฒนานคร สระแก้ว รัชมังคลาภิเษก

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานฝ่ายบริหารในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา/ ผู้รักษาราชการแทน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา/ รองผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำนวน 14 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน

ครู หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำนวน 14 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน

ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ซึ่งแบ่งสถานศึกษาออกเป็น 3 ขนาด โดยอาศัยจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ตามคู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 13) ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 499 คนลงมา
2. โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอ ตามลำดับ

1. สภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
2. แนวคิดการบริหารงานงบประมาณ
3. การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-based budgeting: PBB)
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 33 วรรคสอง “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของสภาการศึกษามีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา” ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ข้อ 18 “เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7” ประกอบด้วย ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว” และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 4 ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตดังต่อไปนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7, 2560, หน้า 2)

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน

4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
6. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
7. หน่วยตรวจสอบภายใน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนระดับ
มัธยมศึกษาภาครัฐสถานที่ตั้ง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เลขที่ 60 หมู่ 14
ถนนสุวรรณศร ตำบลบ้านพระ อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี 25000 มีพื้นที่ครอบคลุม
3 จังหวัด รวม 44 โรงเรียน ได้แก่ 1) สถานศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี 19 โรงเรียน 2) สถานศึกษา
ในจังหวัดสระแก้ว 14 โรงเรียน และ 3) สถานศึกษาในจังหวัดนครนายก 11 โรงเรียน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณ
แบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว จึงขอสรุปขอบข่ายที่ตั้งและอาณาเขต
จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

ที่ตั้งและอาณาเขตจังหวัดสระแก้ว

จังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอเขาฉกรรจ์
อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอกลองหาด อำเภอวังสมบูรณ์ อำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศ
อำเภอตาพระยา อำเภอโคกสูง มีพื้นที่รับผิดชอบดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด จำนวนทั้งสิ้น
14 โรงเรียน สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดสระแก้ว และมีอาณาเขตติดต่อกับราชอาณาจักร
กัมพูชาเป็นระยะทาง 165 กิโลเมตร เป็นที่ราบสูงและภูเขาที่มีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ คือ
อุทยานแห่งชาติปางสีดา อุทยานแห่งชาติตาพระยา ซึ่งได้รับการประกาศให้เป็นส่วนหนึ่งของมรดก
โลก ละลุ เขื่อนพระปรง ถ้ำเพชรโพธิ์ทอง และน้ำตกเขาตระกรูบ ประกอบด้วย 9 อำเภอ ได้แก่
อำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอเขาฉกรรจ์ อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอวังสมบูรณ์ อำเภอวัฒนานคร อำเภอ
อรัญประเทศ อำเภอกลองหาด อำเภอโคกสูง และอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีระยะทางจาก
กรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ 236 กิโลเมตร มีเนื้อที่จังหวัดประมาณ 7,195,138 กิโลเมตร
ตั้งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

1. ทิศเหนือติดจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดนครราชสีมา
2. ทิศตะวันออกติดประเทศกัมพูชา
3. ทิศใต้ติดจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดจันทบุรี
4. ทิศตะวันตกติดจังหวัดปราจีนบุรี

ตารางที่ 1 รายชื่อโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสระแก้ว

ที่	โรงเรียน	ที่อยู่
1.	ท่าเกษมพิทยา	431 หมู่ 2 ตำบลท่าเกษม อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว 27000
2.	สระแก้ว	58 ถนนสุวรรณศร อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว 27000
3.	คลองหาดพิทยาคม	325 หมู่ 5 ตำบลคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว 27000
4.	วังน้ำเย็นวิทยาคม	862 หมู่ 1 ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว 27210
5.	วังสมบูรณ์วิทยาคม	58 หมู่ 10 ตำบลวังสมบูรณ์ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว 27250
6.	วังหลังวิทยาคม	135 หมู่ 18 ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว 27210
7.	ทัพพระยาพิทยา	99 หมู่ 8 ตำบลโคกสูง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว 27120
8.	ชัยม่วงวิทยา	89 หมู่ 2 ตำบลโคกลาน อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว 27180
9.	ทัพราชวิทยา	94 หมู่ 16 ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว 27180
10.	อรัญประเทศ	1 ถนนสุวรรณศร ตำบลอรัญประเทศ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 27120
11.	คลองน้ำใสวิทยาคาร	238 หมู่ 10 ตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 27120
12.	ร่มเกล้าวัฒนานคร สระแก้ว รัชมิ่งคลาภิเษก	204 หมู่ 8 ตำบลหนองตะเคียนบอน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 27120
13.	ตาพระยา	182 หมู่ 1 ถนนชนะวิถี ตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว 27180
14.	วังไพรวิทยาคม	100 หมู่ 11 ตำบลวังใหม่ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว 27250

หมายเหตุ ข้อมูลพื้นฐานด้านปริมาณ (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2559)

ตารางที่ 2 ข้อมูลจำนวนผู้บริหาร ครู นักเรียนแยกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
ปราจีนบุรี	39	690	14,146
นครนายก	15	473	9,383
สระแก้ว	43	689	15,034

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อมูลจำนวนผู้บริหาร ครู นักเรียน แยกเป็นรายจังหวัด โดยเรียงลำดับจำนวนผู้บริหารจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดนครนายก ตามลำดับ เรียงลำดับจำนวนครูจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดนครนายก ตามลำดับ เรียงลำดับจำนวนนักเรียนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดนครนายก ตามลำดับ สรุปว่า จำนวนรวมผู้บริหาร ครู นักเรียนแยกเป็นรายจังหวัด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดนครนายก ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ข้อมูลจำนวนโรงเรียนและจำนวนขนาดโรงเรียนเป็นแยกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน (แบ่งตามจำนวนนักเรียน/ คน)		
		1-499	500-1499	1500 ขึ้นไป
ปราจีนบุรี	19	11	4	4
นครนายก	11	6	2	3
สระแก้ว	14	4	7	3

จากตารางที่ 3 พบว่า จำนวนโรงเรียนและจำนวนขนาดโรงเรียนเป็นแยกเป็นรายจังหวัด โดยเรียงลำดับจำนวนโรงเรียนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดนครนายก ตามลำดับ

แนวคิดการบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงบประมาณมีแนวคิดในการบริหารงาน คือ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใสตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระคล่องตัว โปร่งใสตรวจสอบได้
2. เพื่อให้ได้ผลผลิตผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
3. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานของ رؤ้งค์การธุรกิจเอกชนหรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตาม งานงบประมาณถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่ง และมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์การวางแผนการจ้ดดำเนินงานตลอดจนถึงการดำเนินควบคุม เพื่อให้งานดำเนินได้ โดยเรียบร้อยตามแผนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ งานงบประมาณจะเป็นสิ่งบ่งชี้แนวความคิดในการบริหารงานตลอดจนวิธีดำเนินงานงบประมาณจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ นโยบายวิธีการดำเนินงาน และโครงการของหน่วยงานงบประมาณในรูปแบบที่เหมาะสมมีเหตุผลจะเป็นการช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (พิพัฒน์ ไทยอารี, 2553)

ความหมายของการบริหารงบประมาณ

หวน พันธุ์พันธ์ (2550) การบริหารงบประมาณ หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามรายการและแผนงานหรืองานที่ฝ่ายบริหารได้รับอนุมัติงบประมาณมาใช้จ่ายจากรัฐสภาเพื่อป้องกันการรั่วไหลของเงินงบประมาณแผ่นดิน โดยวิธีอนุมัติเงินประจำงวดการเบิกจ่ายเงินการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินรวมตลอดถึงการรายงานผลต่าง ๆ ที่ใช้เพื่องานนั้น ๆ

มณีวรรณ พงษ์ษา (2551 อ้างถึงใน ฉัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559) การบริหารงบประมาณ หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการ/ที่ได้รับอนุมัติงบประมาณเพื่อป้องกันการรั่วไหล โดยการควบคุมการเบิกจ่ายเงินการตรวจสอบตามระเบียบที่หน่วยงานกำหนดซึ่งมีรายละเอียดตามขั้นตอน ดังนี้

1. การทำแผนปฏิบัติการ
2. ดำเนินการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการ โดยการขออนุมัติเงินตามระเบียบของหน่วยงาน
3. การตรวจสอบเมื่อมีการเบิกจ่ายเงินแล้ว
4. การรายงานเป็นวิธีหนึ่งในการตรวจสอบและประเมินผล

สรรพชัย พรพิมล (2551 อ้างถึงใน ฉัฐพงษ์ รัตนรังสี, 2559) การบริหารงบประมาณ หมายถึง การควบคุมงบประมาณการเบิกจ่ายการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและรายงานผลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใสตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อนักเรียน นอกจากนี้การบริหารงบประมาณเป็นการจัดการเกี่ยวกับการใช้จ่าย

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง ภาระงานที่สถานศึกษาจัดทำเพื่อประมาณการรายรับที่ส่วนกลางจัดสรรมาให้นำมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในสถานศึกษา

ความสำคัญของงานงบประมาณ

จากความหมายของงบประมาณ จะเห็นได้ว่า งานงบประมาณเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้บริหารต้องเอาใจใส่และดูแลเป็นพิเศษเนื่องจากงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนให้การดำเนินงานหรือภารกิจอื่น ๆ ในองค์กรสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยดี ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณไว้ ดังนี้

อินสอน บัวเขียว (2537, หน้า 167-169) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของงบประมาณไว้ ดังนี้

1. งบประมาณเป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารองค์กรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สร้างขึ้นมา โดยการมองเห็นอนาคตอย่างคร่าว ๆ โดยอาจจะได้จากการพยากรณ์สิ่งต่าง ๆ ควบคู่กันกับภาวะเศรษฐกิจต่าง ๆ ไปในตัว
2. เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานของตนเองหรือของหน่วยงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานให้ถึงจุดมุ่งหมาย
3. ในแง่ของการบริหารงานจะเห็นว่าประสิทธิภาพของการบริหารงานนั้นจะต้องใช้ความรู้ความเข้าใจทักษะหรือความชำนาญพิเศษของแต่ละคนให้เห็นประโยชน์ของหน่วยงานเป็นที่ตั้ง

4. เพื่อให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าใจ ลักษณะงานและปฏิบัติงานต่อเนื่องกันมีความชำนาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องตลอดจนหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตลอดจนผู้บริหารได้เข้าใจในเรื่องงบประมาณ อย่างดีแล้วก็ควรกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนจะช่วยให้การดำเนินงาน สัมฤทธิ์ผลได้เร็วยิ่งขึ้น

รุ่ง แก้วแดง (2546, หน้า 121-122) ได้กล่าวถึงการบริหารงบประมาณและการเงิน แบบใหม่ที่ว่าโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับการวางแผนกำหนดเป้าหมายและจัดลำดับ ความสำคัญของการใช้เงินให้ชัดเจน กล่าวคือ ต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นอันดับแรกและในการดำเนินงานก็ต้องแสดงให้เห็นว่าได้ใช้งบประมาณที่สอดคล้องกับแผน เป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และจรินทร์ เทศวานิช (2550, หน้า 8) กล่าวถึงความสำคัญของ งบประมาณไว้ว่าเป็นเครื่องมือในการบริหารงานเพราะเป็นแผนงานการเงินที่มีการกำหนดรายรับ และรายจ่ายของงาน/ โครงการต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าจึงทำให้ผู้บริหารใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือ ในการควบคุมนโยบายของหน่วยงานในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของ หน่วยงานเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าได้ดำเนินการตามแผนที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นการวัดความสามารถของผู้บริหารไปพร้อมกันด้วย

สรุปได้ว่า งบประมาณมีประโยชน์โดยตรงต่อฝ่ายบริหารไม่ว่าจะเป็นในรูปองค์กร ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นองค์การด้านธุรกิจหรือองค์การด้านการศึกษาก็ตาม เพราะว่างบประมาณมีส่วนสำคัญทำให้การทำงานสำเร็จไปสู่วัตถุประสงค์หลักขององค์การส่งผล ให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยังสามารถเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ กำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-based budgeting: PBB)

ความเป็นมาของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานสืบเนื่องจากแนวคิด ในการบริหารงานที่เน้นผลสัมฤทธิ์หรือที่เรียกว่า RBM (Result-based management) ซึ่งภาครัฐ ได้นำมาใช้ปรับปรุงปรับเปลี่ยนภารกิจและวิธีการบริหารงานของภาครัฐตามแผนการปรับเปลี่ยน บทบาทภารกิจและวิธีการบริหารงานของภาครัฐในส่วนของ การปฏิรูประบบงบประมาณซึ่งเป็น กลไกขับเคลื่อน RBM ให้สัมฤทธิ์ผล รัฐบาลได้เลือกใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-based budgeting) เป็นแกนหลักในการปฏิรูปครั้งนี้ โดยระบบบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานหรือ PBB จะกระจายอำนาจการบริหารจัดการงบประมาณให้หน่วยงานมีอิสระ

คล่องตัวในการใช้งบประมาณให้คุ้มค่าแต่ต้องรับผิดชอบผลงานตามภารกิจโดยกำหนดให้สำนักงบประมาณเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

ชัยสิทธิ์ เกลิมมีประเสริฐ (2544, หน้า 13-15) ได้กล่าวถึงระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-based budgeting) เริ่มจากการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ พ.ศ. 2540-2544 ซึ่งสำนักงบประมาณเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนนี้ได้ศึกษาการใช้จ่ายทรัพยากรการลงทุนภาครัฐและการศึกษาปรับปรุงระบบการจัดงบประมาณโดยจ้างที่ปรึกษา 2 คณะ คือ บริษัท โมโกโร (Mokoro) รับผิดชอบศึกษาการใช้จ่ายทรัพยากรภาครัฐที่ผ่านมาและบริษัท เคพีเอ็มจี บาร์เรนต์ (KPMG Barents) ร่วมกับสำนักงบประมาณศึกษาปรับปรุงระบบงบประมาณมุ่งเน้นให้การจัดสรรทรัพยากรภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพผลการศึกษาในเรื่องดังกล่าวได้เน้นวิธีการในการดำเนินงานพอสรุปได้ ดังนี้

1. พัฒนาระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานและผลลัพธ์สำหรับหน่วยงานนำร่องจัดทำแผนการปรับเปลี่ยนขั้นต้นเพื่อไปสู่ระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานและผลลัพธ์ซึ่งจะเชื่อมโยงกับกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ของภาครัฐ โดยจะเริ่มจากหน่วยงานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีความพร้อมก่อน

2. พัฒนาระบบการรายงานผลทั้งทางด้านการเงินและผลการดำเนินงานที่โปร่งใสสำหรับหน่วยงานนำร่อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดระบบความรับผิดชอบต่อในการตัดสินใจและสนับสนุนให้มีโอกาสตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ

3. พัฒนาระบบกระจายอำนาจการจัดการงบประมาณสำหรับหน่วยงานนำร่อง โดยจะครอบคลุมถึงการเสริมสร้างความสามารถในการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานนำร่อง ระบบรายงานผลที่เปรียบเทียบกับแผนงานและการที่สำนักงบประมาณและกรมบัญชีกลางจะให้ความยืดหยุ่นในการจัดการงบประมาณแก่หน่วยงานมากน้อยเพียงใดนั้นจะขึ้นอยู่กับลักษณะและความเข้มของมาตรฐานการควบคุมทางการเงินและระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น ๆ ข้อกำหนดดังกล่าวจะถูกระบุไว้ในข้อตกลงการใช้จ่ายทรัพยากรระหว่างหน่วยงานและสำนักงบประมาณ

4. เพิ่มขอบเขตความครอบคลุมของงบประมาณเป็นการดำเนินการจัดระบบรายงานค่าใช้จ่ายการดำเนินงานของภาครัฐใหม่ให้แสดงถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งสิ้นของรัฐบาล ทั้งนี้กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นที่ได้รับการสนับสนุนจากเงินกู้และเงินช่วยเหลือทั้งหมดจะต้องรายงานไว้ในแผนการเงินของภาครัฐด้วย โดยเริ่มแสดงข้อมูลเบื้องต้นเป็นตัวอย่างภายในปีงบประมาณ 2543

5. พัฒนาระบบบัญชีการเงินภาครัฐที่เทียบเท่ากับมาตรฐานนานาชาติที่กำหนดโดย International Federation of Accountants (IFAC) ทั้งนี้ระบบดังกล่าวจะรวมค่าใช้จ่ายซึ่งจะเป็นภาระของรัฐที่จะเกิดขึ้นในอนาคตไว้ในเอกสารงบประมาณด้วย

6. พัฒนาระบบการจัดทำงบประมาณการงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าที่สามารถแสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายในอนาคตภายใต้แผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจในปัจจุบัน การพัฒนาการงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้านี้จะเชื่อมโยงเข้ากับแผนการคลังระยะปานกลางที่จัดทำโดยสำนักงานงบประมาณกระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและธนาคารแห่งประเทศไทย

7. กระจายอำนาจงบประมาณและการบริหารงบประมาณสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการออกแบบวิธีการจัดสรรเงินอุดหนุนในรูปแบบใหม่รวมทั้งการกำหนดมาตรการที่จะเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการทางการเงินให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

8. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการจัดการทางการเงินในระดับมหภาค ตลอดจนพัฒนาระบบบริหารการเงินในระดับหน่วยงาน เพื่อสร้างความโปร่งใสให้แก่การจัดสรรงบประมาณ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงข้อมูลทางการจัดการและทางการเงินเข้าด้วยกัน เพื่อให้การตัดสินใจของหน่วยงานอยู่บนฐานข้อมูลที่ทันสมัยสมบูรณ์ครบถ้วนและเชื่อถือได้

9. ทบทวนปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบงบประมาณรายจ่ายทางการเงินและการคลัง

10. ปรับปรุงระบบการบริหารงานพัสดุโดยพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านพัสดุและเน้นให้หน่วยงานภาครัฐมีระบบการจัดซื้อจัดจ้างในราคาที่เหมาะสมและทันเวลาที่จะใช้รวมทั้งให้มีการดูแลบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีและใช้งานได้อย่างคุ้มค่า

11. ขยายผลการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณการเงินและการพัสดุต่อจากโครงการนำร่องให้ครอบคลุมทั่วทั้งภาครัฐ

ความหมายของงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance based budgeting: PBB)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) ระบุไว้ในเอกสารประกอบการอบรมสัมมนาตามโครงการนำร่องของปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเกี่ยวกับความหมายของงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดังนี้

งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance based budgeting: PBB) เป็นระบบงบประมาณที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรที่ได้ใช้กับผลงานที่เกิดขึ้นว่ามีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไรคุ้มค่ามากน้อยเพียงไร

งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance based budgeting: PBB) เป็นระบบการทำงานที่ผสมผสานระหว่างการวางแผนการจัดทำงบประมาณการตรวจสอบติดตาม ทบทวนผลงานการนำระบบงบประมาณ ไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จหน่วยงานจะต้องพัฒนาการจัดการทางการเงินให้มีมาตรฐาน 7 ด้าน คือ

1. การวางแผนงบประมาณ
2. การคำนวณต้นทุนการผลิต
3. การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง
4. การบริหารทางการเงินและผลการดำเนินงาน
5. การบริหารสินทรัพย์
6. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน
7. การตรวจสอบภายใน

ศูนย์ประสานงานปรับระบบงบประมาณ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546) ให้ความหมายของงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานไว้ว่า PBB คือ ระบบงบประมาณที่กำหนดให้มีการดำเนินงานครบวงจรตั้งแต่การวางแผนการจัดสรรงบประมาณการจัดการที่เน้นผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) มีการเปลี่ยนแนวทางการบริหารไปสู่การบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์มีการกำหนดเป้าหมายการทำงานเป็นระบบมีแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจนมีดัชนีวัด มีการวัดผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีระบบสามารถวัดและประเมินผลการทำงานได้

สรุปได้ว่า ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเป็นการจัดทำงบประมาณ โดยคำนึงถึงงานเป็นตัวตั้งหน่วยปฏิบัติจะต้องเชื่อมโยงให้เห็นว่าผลงานที่เกิดขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับงบประมาณที่ขอตั้งและหน่วยงานจะเป็นผู้รับผิดชอบผลงานที่เกิดขึ้นดั่งนั้น บทบาทที่สำคัญของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งทรัพยากรที่เป็นบุคคลและงบประมาณให้เกิดประสิทธิผลตามที่ได้กำหนดเจตนารมณ์ไว้และมีความสอดคล้องประสานกันนโยบายเป้าหมายในระดับชาติ

ในการดำเนินงานจัดทำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นหน่วยงานทุกระดับต้องมีความพร้อม โดยเฉพาะการพัฒนาาระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลผลิตผลลัพธ์ตามที่กำหนดเอาไว้ในหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ

และแนวปฏิบัติที่ถูกต้องให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาครูอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษาที่ชัดเจน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยอาศัยแนวทางการพัฒนาตามมาตรฐานการจัดการการเงิน 7 ด้าน หรือที่เรียกว่า “Hurdle” ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่สำนักงานประมาณกำหนดให้หน่วยงานจะต้องดำเนินการตาม มาตรการดังกล่าวดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ชัยสิทธิ์ เกลิมมีประเสริฐ, 2544, หน้า 1-3)

การวางแผนงบประมาณ (Budgeting planning)

การวางแผน คือ กระบวนการในการคิดล่วงหน้าเพื่อควบคุมการกระทำหรือ การดำเนินงานให้เป็นไปตามสิ่งต่าง ๆ ที่คิดไว้ (ชัยสิทธิ์ เกลิมมีประเสริฐ, 2544, หน้า 4-10) ซึ่งการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดทำงบประมาณและ ขบวนการวางแผนกลยุทธ์การวางแผนงบประมาณเป็นการสร้างระบบที่จะก่อให้เกิดความมั่นใจว่า ทรัพยากรที่จัดสรรให้กับกิจกรรมที่สำคัญมีความครอบคลุมและครบถ้วนมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า โดยปกติเป็นระยะ 3 ปี มีเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการจัดสรรงบประมาณซึ่งมีกระบวนการ ที่เป็นระบบมีรายละเอียดค่าของงบประมาณที่มีเหตุผลในระบบจัดลำดับความสำคัญมีการจัดสรร ลงถึงหน่วยปฏิบัติอย่างมีหลักเกณฑ์และสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานมีรายละเอียดเพียงพอ สำหรับการควบคุมมีการจัดทำข้อมูลงบประมาณภายในให้สอดคล้องกับระบบบัญชีมีเกณฑ์ การเปลี่ยนแปลงแผนงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลซึ่งจะเห็นได้ว่ารากฐานของ การจัดทำงบประมาณในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานสิ่งสำคัญ คือ ต้องตั้งอยู่บนระบบ ของการวางแผนที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546)

ซึ่งระบบการวางแผนที่ดี หมายถึง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งจะต้องมีการกำหนด พันธกิจภารกิจหลักของหน่วยงานและผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะทำให้เกิดขึ้นจากผลผลิตที่ได้วางแผนไว้ ทั้งในแง่ปริมาณงานเวลาคุณภาพและต้นทุนพร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการในการบรรลุ ถึงวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนในขั้นตอนการวางแผนกลยุทธ์เพื่อจะเป็นกรอบในการกำหนดพันธะ สัญญาระหว่างหน่วยปฏิบัติ (ผู้ใช้จ่ายเงินเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงาน) และหน่วยงานผู้ดูแลทรัพยากรของ ธรรมชาติ (แทนประชาชน) นอกจากนี้ในระบบการวางแผนที่ดีต้องมีกระบวนการจัดลำดับ ความสำคัญในแต่ละระดับตั้งแต่กลยุทธ์แผนงานงาน/ โครงการกิจกรรมผลผลิตและผลลัพธ์ เพราะข้อมูลเหล่านี้จะช่วยในการตัดสินใจในการบริหารงานและจัดสรรทรัพยากร (ชัยสิทธิ์ เกลิมมีประเสริฐ, 2544, หน้า 4-10)

ดังนั้น ในการวางแผนงบประมาณในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานจึงมี องค์ประกอบ ดังนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planning) เป็นการวางแผนที่คำนึงถึงศักยภาพและ ผลกระทบของสภาพแวดล้อมภายในที่มีต่อหน่วยงานและสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์ว่าจุดแข็ง

(Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) คือ อะไรและภายใต้สภาพแวดล้อมภายนอกมีสิ่งใดที่เป็นโอกาส (Opportunity) สิ่งใดที่เป็นภาวะคุกคามหรืออุปสรรค (Threats) ซึ่งเรียกการวิเคราะห์นี้ว่าเป็น การวิเคราะห์ทางกลยุทธ์

2. การจัดทำงบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (Medium term expenditure framework: MTEF) เป็นการประมาณการค่าใช้จ่ายของงานโครงการที่คาดว่าจะดำเนินการ ต่อเนื่องจากปีที่ขอตั้งงบประมาณล่วงหน้าไปอีก 3 ปี จากปีที่ขอตั้งงบประมาณเพื่อนำมาบรรจุไว้ในแผนกลยุทธ์ที่หน่วยงานของสถานศึกษาจัดทำเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

3. การจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี (Operational planning) หลังจากที่หน่วยงานและสถานศึกษาได้รับแจ้งจำนวนงบประมาณที่จะได้รับซึ่งสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ที่เสนอแล้ว หน่วยงานและสถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีซึ่งเป็นการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติจริง

ดังนั้น ในการวางแผนงบประมาณสิ่งที่จำเป็นต้องดำเนินการเป็นสิ่งแรกก็คือ การจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อนำกลยุทธ์ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และจะต้องบอกได้ว่าผลผลิตและผลลัพธ์จากการดำเนินงานคืออะไร จะใช้สิ่งไหนเป็นตัวชี้วัดผล ของการดำเนินงานกลยุทธ์ที่ได้จากการจัดทำแผนกลยุทธ์ดังกล่าวจะต้องนำมาแปลงสู่แผนงาน งาน/ โครงการ ตามประเภทค่าใช้จ่ายที่กำหนดและครอบคลุมทุกแหล่งเงินงบประมาณรวมถึง การประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าสำหรับการดำเนินงานอีก 3 ปีงบประมาณ เพื่อเป็นการประกัน ได้ว่าหากสถานการณ์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานจะสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้ (ฉันทพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

จึงสรุปได้ว่า การดำเนินการวางแผนงบประมาณเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาโดยพิจารณา ทบทวนบทบาทภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ชัดเจนเพื่อกำหนดโครงสร้างแผนงาน/ โครงการ อันสอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งมีการวางแผนงบประมาณรายจ่าย ล่วงหน้าระยะปานกลางและการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

การคำนวณต้นทุนกิจกรรม (Activity-based costing)

ระบบการคิดต้นทุนกิจกรรมหรือABC เป็นระบบการบริหารต้นทุนที่จะช่วยให้ ผู้บริหารสามารถเข้าใจถึงพฤติกรรมของต้นทุนที่เกิดขึ้นภายในองค์กรซึ่งระบบดังกล่าวจะเน้น การบริหารต้นทุนโดยการแบ่งการดำเนินงานขององค์กรออกเป็นกิจกรรมต่าง ๆ การระบุกิจกรรม จะช่วยให้ทราบว่า การดำเนินงานขององค์กรประกอบด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง ตลอดจนเวลาที่ใช้ไปในแต่ละกิจกรรมรวมทั้งผลที่ได้จากการประกอบกิจกรรมเหล่านั้นขึ้นต่อนาง่าย ๆ ของระบบ ABC จึงประกอบไปด้วยการกำหนดกิจกรรมการคิดต้นทุนกิจกรรมและการวัดผลการปฏิบัติงาน

(ทั้งในรูปของเวลาและคุณภาพ) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546; ซัยลิตี เจลิมมีประเสริฐ, 2544, หน้า 1-5)

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้การคำนวณต้นทุนกิจกรรมได้ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด คือ หน่วยงานต้องปรับเปลี่ยนระบบบัญชีจากระบบบัญชีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างหรือระบบบัญชีตามเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย (Accrual basis) คือ บันทึกข้อมูลงบประมาณที่ได้รับ (รายรับ) และหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมรวมทั้งค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์

การคำนวณต้นทุนกิจกรรมแบบมุ่งเน้นผลงานในการเสนอของบประมาณหน่วยงานจะต้องมีระบบบัญชีพึงรับ-พึงจ่ายของผลผลิตหรือกิจกรรมที่ถูกต้องเพื่อหน่วยงานจะสามารถหาค่าใช้จ่ายหรือทุนได้ถูกต้องครอบคลุมทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตหรือการดำเนินงานให้บริการ ปัจจุบันระบบบัญชีที่ใช้อยู่เป็นระบบบัญชีเงินสด (Cash basis) คือ ได้รับและเบิกจ่ายงบประมาณเท่าไรก็ลงบัญชีและเบิกจ่ายเต็มจำนวน โดยไม่คำนึงว่ารายจ่ายนั้นใช้ไปเพื่อกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อให้เกิดผลผลิตที่กำหนดไว้หรือไม่หรือรายจ่ายรายการนั้นเป็นรายจ่ายระยะยาว แต่นำมาลงบัญชีค่าใช้จ่ายในปีที่เบิกจ่ายเพียงปีเดียว เช่น ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ซึ่งสิ่งก่อสร้างนั้นจะมีอายุการใช้งานนานหลายปีแต่ใช้วิธีลงบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายครั้งเดียวในปีที่เบิกจ่ายเงิน เมื่อนำข้อมูลค่าใช้จ่ายจากระบบบัญชีไปคำนวณเป็นต้นทุนในการดำเนินงานในปีนั้นตัวเลขค่าใช้จ่ายจะสูงไม่ใช่ต้นทุนที่แท้จริงซึ่งปัญหานี้แก้ไขได้โดยการปรับมาใช้ระบบบัญชีพึงรับ-พึงจ่ายตามระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงาน (ณัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

ดังนั้น การคำนวณต้นทุนกิจกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งสำหรับการจัดทำและบริหารงบประมาณ โดยต้นทุนกิจกรรมจะเป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายหรือรายจ่ายที่เกิดขึ้นจากการจ่ายเงินหรือทรัพยากรเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการและต้นทุนกิจกรรมจะเป็นตัวที่แสดงถึงราคาของผลผลิตหรือบริการนับเป็นตัวชี้วัดอย่างหนึ่งในการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมถึงเป็นประโยชน์ในการพิจารณาทบทวนการดำเนินงานของสถานศึกษาว่างาน/โครงการจะดำเนินการต่อไปหรือหยุดดำเนินการหากการดำเนินการไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้นทุนกิจกรรมแบบมุ่งเน้นผลงานจึงเป็นการคำนวณค่าใช้จ่ายจากกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตนั้น ๆ (ณัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

จึงสรุปได้ว่าการคำนวณต้นทุนผลผลิต หมายถึง การคิดคำนวณต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายแต่ละกิจกรรมตามงาน/โครงการที่วางไว้ทั้งต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อมที่มีในแผนกลยุทธ์หรือบริการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อผลผลิตและผลลัพธ์

การบริหารจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement management)

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการประหยัดในการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินและจะมีผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนของผลผลิตหรือบริการ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ดีมีการแข่งขันโดยเสรี โปร่งใสยุติธรรมและตรวจสอบได้จะช่วยลดการสูญเสียบประมาณได้อย่างมาก ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐจะต้องจัดวางระบบจัดซื้อจัดจ้างที่ดีมีแผนในการจัดซื้อที่บ่งบอกว่าจะต้องมีแผนในการจัดจ้างที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และประหยัด (ณัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อองค์กรที่มีการจัดซื้อหรือจัดจ้างที่ดี และการบริหารจัดการใช้พัสดุที่ดินและสิ่งก่อสร้างอย่างมืออาชีพจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหารของทุกองค์กร (ณัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23) และกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการประหยัดในการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินและจะมีผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนของการผลิตกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ดี โปร่งใสยุติธรรมและตรวจสอบได้จะช่วยลดการสูญเสียบประมาณ ดังนั้น ส่วนราชการจะต้องจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่ดีมีแผนในการจัดซื้อจัดจ้างที่จะบ่งบอกว่าจะจัดซื้อหรือจ้างทำพัสดุชนิดไหน จำนวนเท่าไร ในเวลาใด และจะจัดซื้อจัดจ้างอย่างไร เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานได้ทันเวลามีปริมาณคุณภาพมีราคาที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการใช้งาน

วิธีในการจัดซื้อจัดจ้างจำเป็นต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุพ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 แต่อย่างไรก็ตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ในด้านใช้งานเหมาะสมด้านราคาและความโปร่งใส สิ่งสำคัญจะทำให้เกิดสิ่งเหล่านี้ คือ การมีข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคล่องตัว รวมทั้งการมีขั้นตอนและกระบวนการที่มีความสะดวกและคล่องตัวจะทำให้ประสิทธิผลของงานที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าประสงค์ขององค์กร (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 5-6)

การเตรียมความพร้อมในการจัดซื้อจัดจ้างสถานศึกษาควรจัดทำประวัติแหล่งขายราคาขายเป็นสารสนเทศของโรงเรียนโดยอาจศึกษาจากใบเสนอราคาใบสั่งซื้อในอดีตปัจจุบัน เทคโนโลยีมีความก้าวหน้า การเสนอราคาสินค้าทางอินเทอร์เน็ต (Internet) ก็เป็นข้อมูลหนึ่งที่เป็นความสะดวกสิ่งสำคัญที่ต้องเตรียม คือ การจัดทำเอกสารรวบรวมเป็นเว็บไซต์ไว้เพื่อสะดวกในการค้นหาข้อมูล

ดังนั้น ในการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างหน่วยงานหรือสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสยุติธรรมและตรวจสอบได้ซึ่งต้องครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น ความจำเป็นของการจัดซื้อจัดจ้าง การขออนุมัติ การตรวจสอบสินค้าคงเหลือ วิธีการคัดเลือกและขั้นตอนการคัดเลือกผู้ผลิต การจัดทำสัญญา ขั้นตอนการจ่ายเงิน เป็นต้น มีขั้นตอนที่รัดกุมมีการกำหนดมาตรฐานของการซื้อสินค้า มีความรับผิดชอบในขั้นตอนและกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและในการจัดซื้อจัดจ้างหน่วยงานและสถานศึกษาจะต้องดำเนินการวางแผนการจัดการให้ส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรให้เข้าใจระเบียบขั้นตอนการดำเนินงานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดซื้อจัดจ้าง และการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (ฉัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

จึงสรุปได้ว่า การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง หมายถึง การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุทุกชนิดให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสตรวจสอบได้ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของการจัดซื้อจัดจ้าง โดยการดำเนินงานตามแผนงาน/ โครงการให้เป็นไปตามระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรี

การบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณ (Financial management and budget control)

การบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณ หมายถึง การจัดการระบบการเงินขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดหากเป็นภาคเอกชนก็คือ การทำให้เจ้าของกิจการมีความมั่งคั่งมากที่สุดแต่ในแง่ของการบริหารภาครัฐ หมายถึง การบริหารเงินงบประมาณให้เกิดสัมฤทธิ์ผลสูงสุด (ฉัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

การควบคุมงบประมาณจำเป็นต้องมีการบันทึกบัญชีตามเกณฑ์ซึ่งรับฟังจ่าย (Accrual basis) แทนเกณฑ์เงินสด (Cash accounting system) โดยการกำหนดรายการและโครงสร้างทางบัญชีเอกสารหลักฐานที่จำเป็นมีระบบควบคุมการเบิกจ่ายและบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ หน่วยงานต้องมีการกำหนดความรับผิดชอบในการลงบัญชีรายการ บางบัญชีมีการแยกความรับผิดชอบในการอนุมัติสั่งจ่ายการเบิกจ่ายและรายการทางการเงิน มีการแยกหน้าที่ด้านบัญชีการคลังและการตรวจสอบแยกความรับผิดชอบในการดูแลและการลงบัญชีแยกประเภททั่วไปและบัญชีย่อยบัญชีแยกประเภทมีระบบการอนุมัติตรวจสอบกระทบยอดและบันทึกเพื่อควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณมีการแบ่งระดับขั้นการเข้าถึงข้อมูลทางการเงินและบัญชี (ศิริญา แก้วเงินลาด, 2546, หน้า 23-24)

จึงสรุปได้ว่า การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ หมายถึง ขั้นตอนการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายตามประเภทของเงิน ทั้งเงินนอกงบประมาณ เงินงบประมาณและเงินรายรับอื่น ๆ เพื่อควบคุมงบประมาณของสถานศึกษาให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพ

การบริหารสินทรัพย์ (Asset management)

สินทรัพย์นับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการดำเนินงานของทุกองค์กรหากองค์กรมีการใช้สินทรัพย์ที่ไม่คุ้มค่าหรือไม่มีประสิทธิภาพก็จะเป็นผลให้ต้นทุนในการดำเนินการสูงกว่าที่ควรจะเป็นซึ่งสาเหตุทั่วไปของการสิ้นเปลืองในการใช้งบประมาณ คือ การบริหารสินทรัพย์อย่างไม่มีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจาก (ณัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

- 5.1 ไม่มีการบำรุงรักษาสินทรัพย์
- 5.2 ความสูญหายที่เกิดกับสินทรัพย์ไม่ว่าโดยอุบัติเหตุหรือถูกโจรกรรม
- 5.3 มีการซื้อสินทรัพย์ใหม่ในขณะที่สินทรัพย์เดิมยังสามารถใช้งานได้
- 5.4 ความชัดเจนของกฎระเบียบในการขายสินทรัพย์เดิมที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต

ที่เหมาะสม

5.5 ขาดการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยพิจารณาอายุการใช้งานที่แท้จริงของสินทรัพย์

สาเหตุดังกล่าวข้างต้นทำให้หน่วยงานต้องซื้อสินทรัพย์มาทดแทนเร็วกว่ากำหนดหรือทำให้ต้องซื้อสินทรัพย์เกินความจำเป็นและทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเพิ่มขึ้น ดังนั้น องค์กรภาครัฐจึงจำเป็นต้องมีการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลและมีการจัดซื้อสินทรัพย์ใหม่ที่จำเป็นอย่างแท้จริง (ณัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

ตามหลักการบัญชี (Accounting principles) สินทรัพย์ขององค์กร หมายถึง เงินสดและสินทรัพย์อื่นที่องค์กรมีไว้เพื่อเปลี่ยนเป็นเงินสดเพื่อขายหรือเพื่อใช้ประกอบการขององค์กร ซึ่งอาจจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ดังนี้

1. สินทรัพย์หมุนเวียน (Current assets)
2. สินทรัพย์ถาวร (Fixed assets)
3. สินทรัพย์อื่น ๆ (Other assets)

สินทรัพย์นับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการดำเนินงานของสถานศึกษาหากสถานศึกษาใช้สินทรัพย์ไม่คุ้มค่าหรือไม่มีประสิทธิภาพก็จะเป็นผลให้ต้นทุนในการดำเนินการสูงกว่าที่ควรจะเป็นสาเหตุทั่วไปของการสิ้นเปลืองงบประมาณอันเนื่องมาจากการใช้สินทรัพย์ ได้แก่ ไม่มีการบำรุงรักษาสินทรัพย์ ความสูญหายการจัดซื้อสินทรัพย์ใหม่ขณะที่สินทรัพย์เดิมยังสามารถใช้งานได้ การขาดความชัดเจนในกฎระเบียบในการขายสินทรัพย์เดิมที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต รวมถึงการขาดการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สถานศึกษาจึงต้องมีการบริหารจัดการสินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ นั่น คือ มีการจัดหาและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเงินสดและทรัพย์สินอื่นที่สถานศึกษามีไว้เพื่อเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือขายเพื่อใช้ประกอบการขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและมีการใช้งานอย่างคุ้มค่าเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการสูญเสียบประมาณไปโดยเปล่าประโยชน์

วัตถุประสงค์ของการบริหารสินทรัพย์ คือ การจัดหาและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์อย่างคุ้มค่า รวมทั้งป้องกันมิให้สูญหาย เสียหาย ล้าสมัย หดแปลงไปโดยไร้ประโยชน์ ใช้ผิดวิธีหรือขาดการบำรุงรักษาที่เหมาะสมโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน มีการดูแลการใช้งาน การป้องกันและจัดเก็บอย่างปลอดภัยและถูกวิธี รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์แต่ละประเภท เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนของสินทรัพย์ (ราคาซื้อค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อให้ได้ซึ่งสินทรัพย์ เช่น ค่าติดตั้ง ค่าขนส่ง เป็นต้น) ข้อมูลอายุการใช้งานและค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้น ๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสินทรัพย์ของหน่วยงาน ทั้งในด้านการวางแผน การจัดซื้อ การวางแผนบำรุงรักษา และการติดตามประเมินผล การใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่เพียงใด

ดังนั้น การบริหารสินทรัพย์จึงเป็นการบริหารจัดการสินทรัพย์ต่าง ๆ ขององค์กรทั้งที่เป็นเงินสดหรือสินทรัพย์อื่น ๆ ที่องค์การมีไว้เพื่อเปลี่ยนเป็นเงินสดอย่างมีประสิทธิภาพและมีการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์อย่างคุ้มค่ารวมทั้งป้องกันมิให้สูญหายเสียหายหดแปลงไปโดยไร้ประโยชน์ใช้ผิดวิธีหรือการบำรุงรักษาสินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีการกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนมีการดูแลการใช้งานการป้องกันและจัดเก็บอย่างปลอดภัยและถูกวิธี มีระเบียบและแนวปฏิบัติที่สนับสนุนให้เกิดการใช้สินทรัพย์อย่างคุ้มค่าในทุกพื้นที่คำนึงถึงทางเลือกในการเช่าสินทรัพย์แทนการซื้อสินทรัพย์ มีการวางแผนล่วงหน้าในการจัดหาสินทรัพย์และการทดแทนสินทรัพย์เดิม (ณัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

จึงสรุปได้ว่าการบริหารสินทรัพย์ หมายถึง การจัดหาและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ารวมทั้งการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายโดยรวมการสำรวจสถานะของสินทรัพย์ที่มีอยู่และการลดความต้องการของสินทรัพย์ใหม่ที่ไม่จำเป็นผ่านระบบการวางแผนที่เป็นระบบ โดยต้องการมีการจัดทำข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา วางแผนการบริหารสินทรัพย์และจัดทาระเบียบขั้นตอนภายในสถานศึกษาที่สนับสนุนให้เกิดการใช้สินทรัพย์อย่างคุ้มค่า ป้องกันมิให้สูญหายเสียหายหรือผิดประเภท ตลอดจนดูแลซ่อมบำรุงให้ใช้งานได้อย่างสมบูรณ์อยู่เสมอ

การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน (Financial and performance reporting)

การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานเป็นเครื่องมือที่สำคัญของรัฐบาลในการดำเนินงานทุกองค์กร เพราะจะแสดงถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานในแผนงาน/ งาน/ โครงการขององค์กรต่าง ๆ ซึ่งการรายงานผลจะยิ่งมีความสำคัญขึ้นไปอีก การใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเป็นการมอบอำนาจไปให้องค์กรต่าง ๆ ดำเนินการโดยมุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์ ดังนั้น การที่จะรู้ว่าผลการดำเนินงานจะบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ จึงอาศัยการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ (ณัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

การรายงานในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ประกอบด้วย 1) การรายงานการเงินเป็นการนำเสนอข้อมูลทางการเงินเพื่อแสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานขององค์กรว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือมีความสามารถในการบริหารการเงินขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ 2) การรายงานผลการดำเนินงานเป็นการนำเสนอผลที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินงาน ทั้งส่วนที่เป็นผลผลิตและผลลัพธ์ของแผนงาน/ งาน/ โครงการหรือภารกิจไว้อย่างชัดเจนล่วงหน้า

การรายงานการเงินและผลการดำเนินงานเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการติดตามและประเมินผลเป็นการแสดงถึงความโปร่งใสในการใช้จ่ายเงินในแต่ละช่วงเวลาสถานศึกษาต้องทำรายงานการเงินและผลการดำเนินงานเพื่อยืนยันผลสำเร็จของงานและผลการดำเนินงาน (ณัฐพงศ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

1. การรายงานการเงินเมื่อการดำเนินการจัดทำบัญชีหน่วยงาน โดยจัดทำงบแสดงฐานะทางการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงาน และงบกระแสเงินสด เพื่อแสดงฐานะทางการเงินให้แก่บุคคลภายนอกที่เกี่ยวกับองค์กรรวมถึงผลการดำเนินงานขององค์กรว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือมีความสามารถในการบริหารการเงินให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างไร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานการเงินจะเป็นตัวชี้วัดถึงความสามารถในการบริหารการเงินของผู้บริหาร

2. การรายงานผลการดำเนินงานเป็นการวัดผลการดำเนินงานทั้งในส่วนที่เป็นกิจกรรมและผลลัพธ์การวัดกิจกรรม มีประเด็นสำคัญที่ครอบคลุมใน 4 มิติ คือ ปริมาณ คุณภาพ เวลาและต้นทุน ส่วนการวัดผลลัพธ์เป็นการวัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากกิจกรรม เช่นผลลัพธ์จากการดำเนินงานของหน่วยงานและสถานศึกษา

การรายงานผลการดำเนินงานเป็นภารกิจและความตระหนักที่หน่วยงานและสถานศึกษา ได้จัดทำข้อตกลงการปฏิบัติงานกับหน่วยงานระดับที่เหนือขึ้นไปเกี่ยวกับงบประมาณและเป้าหมาย ที่จะดำเนินในแต่ละปี เมื่อได้รับงบประมาณดังกล่าวจะต้องรายงานผลการดำเนินการเป็นราย ไตรมาส เพื่อนำผลดังกล่าวมาพิจารณาวิเคราะห์ความคุ้มค่าการพิจารณาจัดสรรงบประมาณภายใน ส่วนราชการและพิจารณาต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิตของแผน งานซึ่งขั้นตอนการรายงานผล การดำเนินงานมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแบบรายงานผลการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูลตามแบบรายงานผลการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 การสรุปรายงานผลการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 4 การเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ

จึงสรุปได้ว่า การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน หมายถึง การประชาสัมพันธ์ งาน/ โครงการที่สถานศึกษาได้ดำเนินการไปแล้วว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดมีปัญหา อุปสรรคและมีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร เพื่อให้ประชาชนและผู้ที่ได้รับบริการ ได้รับทราบ ความก้าวหน้าของสถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดกรอบและโครงสร้างการประเมินและ รายงานผลมีระยะเวลาในการตรวจสอบที่แน่นอนและข้อมูลที่รายงานจะต้องแสดงความสัมพันธ์ ระหว่างงบประมาณกับผลงานที่เกิดขึ้นตลอดจนการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการดำเนินงาน

การตรวจสอบภายใน (Internal audit)

การตรวจสอบภายในเป็นหน้าที่งานเกี่ยวกับการประเมินผลอย่างอิสระของหน่วยงาน ตรวจสอบภายในที่จัดให้มีขึ้นภายในองค์เพื่อให้บริการในการตรวจสอบควบคุมในการบริหาร การดำเนินงานกิจกรรมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของในองค์กร ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ (2544, หน้า 95-97) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการตรวจสอบภายในไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการที่ดีและความโปร่งใสในการจัดงาน
2. ส่งเสริมให้เกิดการบันทึกบัญชีและรายงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบโดยกำหนดว่า รายจ่ายทุกรายการต้องมีหลักฐานและต้องได้รับการบันทึกทางบัญชี ทั้งนี้ในการดำเนินการดังกล่าว จะเป็นพื้นฐานของหลักความโปร่งใส
3. ส่งเสริมให้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติเพราะการตรวจสอบ เป็นการประเมินวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทุก ๆ ด้านในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงาน ระบบบัญชี รวมทั้งระบบสารสนเทศขององค์กร

4. เป็นมาตรการถ่วงดุลแห่งอำนาจซึ่งจะส่งเสริมให้การจัดสรรและการใช้ทรัพยากรขององค์กรเป็นไปอย่างเหมาะสม ตามลำดับความสำคัญเพื่อให้ได้ผลงานที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

5. ให้สัญญาเตือนล่วงหน้าของการประพุดิมิชอบในองค์กรจึงลดโอกาสความเสียหายร้ายแรงและความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น โดยทั่วไปแล้วการตรวจสอบภายในมี 6 ประเภท คือ

5.1 การตรวจสอบทางการเงิน หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน โดยครอบคลุมถึงการดูแลป้องกันทรัพย์สินและประเมินความเสี่ยงของระบบการควบคุมภายในของระบบงานต่าง ๆ มีความถูกต้องและสอบทานได้

5.2 การตรวจสอบการปฏิบัติการ หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานระบบงาน ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรมการที่กำหนดไว้ โดยในการตรวจสอบจะมุ่งเน้นความมีประสิทธิภาพ ความประหยัด ความมีประสิทธิภาพ

5.3 การตรวจสอบการบริหาร หมายถึง การตรวจสอบระบบการควบคุมงานด้านการบริหารรวมถึงการตรวจสอบประสิทธิภาพของการบริหารงานด้านต่าง ๆ การกำกับดูแลและการสอบทานเพื่อควบคุมงานของฝ่ายบริหารทุกระดับชั้น ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อประเมินฝ่ายบริหารมากกว่าเป็นการตรวจสอบเพื่อสนองตอบความต้องการของฝ่ายบริหาร

5.4 การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ขององค์กรว่าเป็นไปตามข้อกำหนดทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ได้แก่ กฎหมายระเบียบปฏิบัติมาตรฐานนโยบายแผนงานและวิธีการที่กำหนด

5.5 การตรวจสอบระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การตรวจสอบงานที่ใช้ระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินผู้ตรวจสอบภายในจึงจำเป็นต้องมีความรู้ในระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถดำเนินการตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการตรวจสอบระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศก็เพื่อให้ทราบถึงความน่าเชื่อถือของระบบข้อมูลและความปลอดภัยของระบบ

5.6 การตรวจสอบพิเศษ หมายถึง การตรวจสอบในกรณีที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหารหรือในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่ส่อไปในทางทุจริต ผิดกฎหมาย สำนักงานตรวจสอบภายในจะดำเนินการตรวจสอบเพื่อค้นหาสาเหตุข้อเท็จจริงผลเสียหายและผู้รับผิดชอบ พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการป้องกันการตรวจสอบภายในเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมการใช้งบประมาณในทางที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะถูกรตรวจสอบได้โดยระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานของตน

การตรวจสอบภายในที่ส่วนราชการดำเนินการตรวจสอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท (สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย, 2551)

1. การตรวจสอบทางการเงิน (Financial auditing) เป็นการตรวจสอบในลักษณะของการประเมินผลจากข้อมูลต่าง ๆ ในอดีตเพื่อทดสอบและให้แน่ใจว่าข้อมูลทางการเงินที่องค์กรจัดทำขึ้นมีความถูกต้องครบถ้วนตรงต่อเหตุการณ์หรือรายงานที่เกิดขึ้นและมีความน่าเชื่อถือได้เพียงใดปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับหรือแนวปฏิบัติของทางราชการหรือไม่ นอกจากนี้การตรวจสอบยังกระทำเพื่อป้องกันทรัพย์สินเพื่อประเมินความเพียงพอใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผนการตัดสินใจควบคุมและการติดตามผลการดำเนินงาน

2. การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance auditing) เป็นการสอบทานการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร โดยรวมและหรือผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม การตรวจสอบประเมินผลดังกล่าวจะต้องกระทำอย่างอิสระและเป็นระบบด้วยวิธีการตรวจสอบอันควรและเหมาะสมกับกรณีที่ตรวจสอบประเมินผลนี้ ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมายที่ฝ่ายบริหารกำหนดการตรวจสอบกิจการในลักษณะดังกล่าวเป็นการสอบทานและประเมินการดำเนินงานที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ความสำเร็จของผลการดำเนินงานหรือประสิทธิผล ความสามารถในการผลิตหรือประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรและต้นทุนของการดำเนินการ หรือความประหยัดในการใช้ทรัพยากร

การตรวจสอบภายในเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการจัดการทางการเงินที่หน่วยงานจะต้องกำหนดวิธีการดำเนินการให้ปฏิบัติตามมาตรฐานก่อนที่จะได้รับการกระจายอำนาจทางการเงิน โดยการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณซึ่งจะลดบทบาทและอำนาจของหน่วยงานกลางในการควบคุมการดำเนินงานของส่วนราชการ อย่างไรก็ตามการจัดงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานจะทำให้เกิดอิสระในการบริหารงบประมาณมากขึ้นในขณะเดียวกันทำให้เกิดช่องโหว่ในการใช้งบประมาณอย่างไม่มีประสิทธิภาพได้ (ฉัฐพงษ์ รัตนรังสี, 2559, หน้า 13-23)

ดังนั้น ในการที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการผ่อนปรนทางการเงิน โดยที่การตรวจสอบภายในถือเป็นกลไกที่สำคัญในการควบคุมการใช้งบประมาณในทางที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะถูกรตรวจสอบได้โดยระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานตนเองการตรวจสอบภายในที่ส่วนราชการดำเนินการตรวจสอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาแบ่งออกได้ 2 ประเภท

1. การตรวจสอบทางการเงิน (Financial auditing) เป็นการตรวจสอบในลักษณะของการประเมินผลจากข้อมูลต่าง ๆ ในอดีตเพื่อทดสอบและให้แน่ใจว่าข้อมูลทางการเงินที่องค์กรจัดทำขึ้นมีความถูกต้องครบถ้วนตรงต่อเหตุการณ์หรือรายงานที่เกิดขึ้นและมีความน่าเชื่อถือได้

เพียงใดปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือแนวทางปฏิบัติของทางราชการหรือไม่ ทั้งนี้การตรวจสอบยังเป็นการกระทำเพื่อป้องกันสินทรัพย์ ตลอดจนการควบคุมภายในองค์กรที่มีอยู่โดยปกติการตรวจสอบลักษณะนี้เป็นการกระทำอย่างมีแบบแผนเป็นทางการและเป็นระบบ ทั้งนี้ ข้อมูลทางการเงินก็เป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลเพื่อจัดการและการบริหาร โดยเฉพาะข้อมูลสำคัญที่ฝ่ายบริหารใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผนตัดสินใจควบคุมและติดตามผลการดำเนินงาน

2. การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance auditing) เป็นการตรวจสอบการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร โดยรวมและหรือผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม การตรวจสอบประเมินผลดังกล่าวจะต้องกระทำอย่างอิสระและเป็นระบบด้วยวิธีการตรวจสอบอันควรและเหมาะสมกับกรณีที่ตรวจสอบประเมินผลนั้น ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบจะให้ความสำคัญต่อผลการดำเนินงานที่กำลังกระทำและผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นจากกรณีที่ปรากฏความเบี่ยงเบนในผลการดำเนินงานนั้นเพื่อการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานให้บังเกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่ฝ่ายบริหารกำหนด

จึงสรุปได้ว่า การตรวจสอบภายใน หมายถึง การสอบทานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาด้านการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาพร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำถึงการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประหยัด

การจัดการทางการเงิน 7 ด้าน เป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อประกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการนำงบประมาณไปใช้อย่างไม่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิผล ทั้งนี้ เนื่องจากระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเป็นระบบที่ต้องการกระจายอำนาจในระบบงบประมาณไปสู่หน่วยงานผู้ปฏิบัติเพื่อให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติมีความคล่องตัวในการดำเนินงานซึ่งหากจะนำมาเชื่อมโยงในกระบวนการงบประมาณที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันแล้วสามารถแสดงให้เห็นได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ธวัช เดียวเจริญ (2547, หน้า 110) ได้ศึกษาการจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงาน/โรงเรียนมัธยมศึกษา/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว พบว่า ด้านการตรวจสอบภายใน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาอันดับแรกอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การดำเนินการตรวจสอบภายในตามแผนอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจสอบภายในขาดความรู้และประสบการณ์ ด้านการเงินและบัญชีมาปฏิบัติหน้าที่ไม่สมำเสมอผู้ตรวจสอบรายรับรายจ่ายประจำวันของโรงเรียนไม่เข้าใจวิธีการตรวจสอบและไม่มีกรวางแผนตรวจสอบระยะยาว นอกจากนี้ปัญหาที่พบ คือ บุคลากร

ไม่มุ่งดำเนินงานตามพันธกิจเป้าประสงค์ที่วางไว้ ขาดการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ การใช้จ่ายงบประมาณ จึงควรให้ความรู้ทักษะในการตรวจสอบภายในทั้งทางด้านการเงินและการดำเนินงานของสถานศึกษา จัดทำปฏิทินและมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อให้ดำเนินการตรวจสอบเป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้

จันทนา แห่งตระกูล (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการตรวจสอบภายใน ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิตความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้าแผนงานครูหัวหน้าสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงิน จำแนกตามตำแหน่งภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิตความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้าแผนงานครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระครู หัวหน้างานการเงิน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้าแผนงานครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงินต่อการจัดการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก ดังนี้ การประเมินมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงานครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระครู หัวหน้างานการเงิน จำแนกตามตำแหน่งภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ครูหัวหน้างานการเงิน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

ครูหัวหน้างานการเงิน ต่อความสัมพันธ์ของการจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กันระดับมาก .868 ด้านที่ความสัมพันธ์มากที่สุด คือ การจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับการประกันคุณภาพการศึกษา

รัชณี ปุณโณทก (2548) ศึกษาการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน: ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยพบว่า ในแต่ละขั้นตอนของการวางแผนระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ดังนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีการวางแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องตามหลักเกณฑ์ทางวิชาการเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังมีบางส่วนที่ไม่สามารถมีการวางแผนกลยุทธ์ที่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์ทางวิชาการทั้งหมด เนื่องจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนงบประมาณยังขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ที่เพียงพอโดยเฉพาะในเรื่องของการจัดทำผลผลิตเป้าหมายขององค์กรและหลักเกณฑ์การวางแผนกลยุทธ์บางส่วนนั้นไม่สามารถนำมาใช้จริงกับองค์กร

เชษฐา ชาญพานิชย์ (2548, หน้า 58) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางและน้อย โรงเรียนยังขาดความเข้าใจในการดำเนินการระบบการรายงานทางการเงินยังไม่ชัดเจน ยังขาดการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของข้อมูลทางการเงิน หน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปเป็นผู้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานในแต่ละงาน ครูต้องทำหน้าที่ดังกล่าวทำให้การรายงานทางการเงินขาดความสม่ำเสมอ

นิวัฒน์ นิลแก้ว (2549) ได้ศึกษาประสบการณ์จัดทำและการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษานำร่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้ โรงเรียนนำร่องการใช้ระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานส่วนใหญ่ได้รับการคัดเลือกจากหน่วยงานต้นสังกัดมากกว่าการสมัครเข้าร่วม แต่เมื่อเข้าร่วมแล้วบุคลากรของโรงเรียนนำร่องฯ ก็ได้เข้ารับการประชุม/อบรม/สัมมนาและได้ออกสารเกี่ยวกับเรื่อง ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานอย่างเพียงพอ จากการศึกษาที่ได้ทดลองปฏิบัติโครงการนำร่องมาระยะหนึ่งแล้วปรากฏว่า การจัดทำและการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานไม่แตกต่างจากการจัดทำงบประมาณแบบเดิมมากนัก แต่ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งระบุว่าผลการดำเนินการดีขึ้นกว่าเดิม

สรุปโดยภาพรวมแล้ว ผู้ทำงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณแบบ มุ่งเน้นผลงานนั้นส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำแผนกลยุทธ์เป็นอย่างดี แต่ขั้นตอนการนำไปใช้นั้นยังไม่เข้าใจเท่าที่ควร แต่มีความเชื่อว่ายังมีการปฏิบัติครบทุกขั้นตอน อย่างต่อเนื่องจะทำให้เกิดผลดีขึ้นแก่องค์กรส่วนปัญหาของโรงเรียนนำร่องระบบงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานนั้น โดยภาพรวมเป็นเรื่องของความไม่สมบูรณ์และต่อเนื่องของโครงการผู้ ปฏิบัติเกิดความไม่แน่ใจในการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยเหนือในเรื่องความสำเร็จของการ ดำเนินงานระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยภาพรวมแล้วผู้ให้ข้อมูลจากทุกโรงเรียนมี ความเห็นว่ามีความสำเร็จพอสมควร ครูมีความรู้ในระบบงบประมาณแบบใหม่นี้ดีขึ้น และสามารถใช้งานได้จริง ปัญหาใดที่มีอยู่เป็นเรื่องปกติที่ต้องพยายามแก้ไขต่อไปเพื่อให้เป็นระบบ ที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น

จันทร์ษา ชัยวัฒน์ธีรการ (2551) ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา การบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน: กรณีศึกษาโรงเรียนพานทองสภานิพนธ์ ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาหลักในการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ได้แก่ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้างปัญหา รองลงมา คือ ด้านการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม ด้านการรายงานการเงินและผล การดำเนินงาน ด้านการบริหารสินทรัพย์ตรวจสอบภายในปัญหาโดยรวม คือ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจเจ้าหน้าที่มีภาระงานมากขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญ โดยเฉพาะระเบียบกฎหมาย ทำให้การจัดจ้างขาดความคล่องตัวกรณีเร่งด่วน ข้อมูลสารสนเทศไม่ครบถ้วน ไม่มีการสำรวจ สิ้นค้าคงคลังก่อนการระดมทรัพยากร ขาดวิธีที่หลากหลายและการมีส่วนร่วมในการบริหาร สินทรัพย์อยู่ในระดับน้อย ขาดการตรวจสอบประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณและประเมิน ทางเลือกกิจกรรมที่ต่ำกว่าการดำเนินงานตามพันธกิจเป้าประสงค์และไม่เป็นไปตามปฏิทิน ที่กำหนดไว้ ส่วนแนวทางในการแก้ปัญหานี้ควรมีการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ ลดคาบสอนมีเจ้าหน้าที่ทำงานด้านนี้โดยเฉพาะ จัดเก็บข้อมูลการจัดซื้อในอดีตและแหล่งข้อมูลขาย/ ผู้รับจ้างจัดโครงสร้างการมอบหมายงานในระบบให้มีความชัดเจน สำรองเงินงบประมาณ จัดทำแบบฟอร์มการดำเนินงาน และแบบรายงานต่าง ๆ ที่ชัดเจนประชาสัมพันธ์ให้ได้รับทราบ ความเคลื่อนไหวทุกสิ้นภาคเรียน มีกำหนดกลยุทธ์ระดับสถานศึกษาอย่างกว้าง ๆ ใช้ข้อมูลปีก่อน ในการจัดทำประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางจัดทำคู่มือประเมินผลแผนปฏิบัติงาน ประจำปีพัฒนาบุคลากรปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงาน สร้างความเข้าใจในการใช้สินทรัพย์ ร่วมกัน เจ้าหน้าที่พัสดุควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม คณะกรรมการตรวจสอบภายในควรมีความรู้ เกี่ยวกับการตรวจสอบทั้งทางด้านการเงินและดำเนินการจัดทำปฏิทินและมาตรฐานการปฏิบัติงาน จัดให้มีการประชุมและทบทวนภาระงานต่าง ๆ เป็นประจำและต่อเนื่อง

นันทนา สมิงไพโร (2558) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เปรียบเทียบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 47 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมสามารถดำเนินการได้ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สามารถดำเนินการได้ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผนและจัดทำงบประมาณ และสามารถดำเนินการได้ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการติดตามประเมินผลงบประมาณและด้านการบริหารงบประมาณ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาในภาพรวมสามารถดำเนินการได้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณและด้านการติดตามประเมินผลมีความสามารถในการดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการวางแผนและจัดทำงบประมาณ มีความสามารถในการดำเนินการได้ไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

Small (1980, p. 4343-A) ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณของผู้บริหาร โรงเรียนระดับประถมศึกษาและความพึงพอใจในการทำงาน โดยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณกับความพึงพอใจในการทำงาน โดยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณกับความพึงพอใจในการทำงานกลุ่มประชากรที่ทำกรวิจัยในครั้งนี้ประกอบไปด้วย หัวหน้าสถานศึกษาโรงเรียนประถมในคุกคานต์ (Cook County) รัฐอิลลินอยส์ จำนวน 120 คน พบว่า 1) หัวหน้าสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณ มีความพึงพอใจในการทำงานมากกว่าผู้ที่ไม่มีส่วนร่วมในเรื่องงบประมาณ 2) หัวหน้าสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมและ

ไม่มีส่วนร่วมในส่วนงบประมาณ 3) ผู้บริหารมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณมากขึ้น 4) ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารในการจัดทำงบประมาณ

Spilwak (1986, p. 1147-A) ได้ศึกษาเรื่อง การฝึกฝนการจัดการเงินสดในวิทยาลัยชุมชนในรัฐฟลอริดา โดยมีจุดมุ่งหมาย 1) พิสูจน์ว่าตัวแปรที่กำลังศึกษามีผลต่อการจัดการเงินสดอย่างไร 2) เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงวิทยาลัยชุมชนในรัฐฟลอริดา ด้านการฝึกฝนการจัดการเงินสด 3) เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการฝึกฝนการจัดการเงินสด ผลการวิจัย พบว่า 3.1) ควรจัดให้มีการทำวิทยาลัยชุมชนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติการเกี่ยวกับการเงิน 3.2) ควรจัดโปรแกรมการฝึกอบรมและสัมมนาให้กับหัวหน้างานการเงินของวิทยาลัยชุมชนเพื่อปรับปรุงจัดการด้านการเงินและเทคนิครวมทั้งความสามารถในการใช้เงิน 3.3) ควรจัดให้มีคณะกรรมการเกี่ยวกับการเงินของผู้บริหารงานการเงินทุกวิทยาลัยชุมชนเพื่อรับผิดชอบในเรื่องข้อมูลทางการเงินร่วมกัน

Foster (1990, p. 229) ศึกษาเพื่อตรวจสอบและเงินภาษีรายได้กลางของระบบการเงินโรงเรียนในโคโลราโด ผลการพิจารณาจากระบบการเงินของโรงเรียนในชุมชนในโคโลราโดในปี ค.ศ. 1988 พบว่า ถ้าการปฏิบัติงาน ด้านการเงินดีขึ้นความสมดุลและเงินภาษีรายได้กลางสามารถสนับสนุนการศึกษาของประชาชน ได้โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาว่าในปี ค.ศ. 1988 ฐานะของระบบการเงินการคลังของปี ค.ศ. 1988 มีความสมดุลและเงินภาษีรายได้กลางมากกว่าฐานะของระบบการเงินของปี ค.ศ. 1973 โดยเปรียบเทียบระบบการเงินตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973 จนถึงปี ค.ศ. 1989 ซึ่งเป็นปีที่แสดงการปฏิบัติการเงินในระบบใหม่กลุ่มประชากรในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย ฝ่ายการเงินโรงเรียน จำนวน 176 โรงเรียน ในรัฐโคโลราโด ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานการเงินมีความสมดุลของการกระจายรายได้ที่มีความเท่าเทียมกันที่สำคัญรายได้ของนักเรียนในโรงเรียนมีรายได้อย่างต่อเนื่องตลอดปี 2) การกระจายการเงินไม่สมดุลกับภาษีเงินรายได้กลางที่กระจายในท้องถิ่นถึงโรงเรียนตลอดปี 3) การปฏิบัติ ด้านการเงินไม่ปรับกระจายให้ดีขึ้นรวมถึงกองทุนรายได้ของโรงเรียนตลอดปี 4) การปฏิบัติงานการเงินแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการกระจายเงินภาษีรายได้กลางของโรงเรียน

Bowman and Woolf (1994) ได้ศึกษาการบริหารการเงินเกี่ยวกับการจัดเก็บเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนในเขตชนบทของรัฐบริติชโคลัมเบีย 7 แห่งผลการศึกษา พบว่า การเรียกเก็บเงินบำรุงการศึกษาโรงเรียนต้องคำนึงถึงนโยบายทางด้านกรรับเงิน จ่ายเงิน นโยบายและแนวปฏิบัติในการเก็บเงินบำรุงการศึกษาในอัตราที่เหมาะสมจะทำให้โรงเรียนมีเงินสำรองจ่ายในกิจกรรมการเรียนการสอนเต็มที่ตามความจำเป็น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า สภาพปัญหา การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานการเงินและบัญชี การบริหารงานพัสดุ และการประเมินและรายงานทางการเงินนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ โดยยึดระเบียบอย่างถูกต้องและรัดกุม เพราะเงินงบประมาณเป็น ทรัพยากรที่สำคัญในการบริหารงานสถานศึกษาเพื่อให้มีผลผลิตมีคุณภาพปัญหาการบริหารงาน งบประมาณสถานศึกษามีอยู่หลายประการ เช่น พฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมการปฏิบัติงาน ของครู ประสิทธิภาพของผู้บริหาร และครู ด้วยเหตุเหล่านี้จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรจะมีการศึกษา ปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาให้เกิด ประสิทธิภาพต่อผู้เรียนและองค์กรต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้น โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนละ 2 คน จำนวน 28 คน ครูที่รับผิดชอบงาน ด้านการจัดทำงบประมาณ โรงเรียนละ 2 คน จำนวน 28 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 56 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จำนวน 7 ด้าน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำนวน 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านงบประมาณการคำนวณต้นทุน ผลผลิต ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ

ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน และด้านการตรวจสอบภายใน ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5 หมายถึง สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎีเอกสารตำราแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จำนวน 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน และด้านการตรวจสอบภายใน

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษางานวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

4. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแก้ไขภาษา ความชัดเจน ความเหมาะสม และความถูกต้องเพื่อนำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ โดยใช้เทคนิค IOC ดังมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามมี 3 ท่าน ดังรายนามต่อไปนี้

4.1 ดร.สมุทร ชำนาญ	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.2 นายสุรชาติ เครือศรี	รองผู้อำนวยการ สำนักเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 7
4.3 นายชัยทัศน์ จ้องสกุลวงษ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนร่วมเกล้าวัฒนานคร
สระแก้ว รัชมังกลาภิเษก

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนอต่อ
ประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
ก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

6. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
การหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

6.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอน
โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้
ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total
correlations) โปรแกรมสำเร็จรูปหลังจากนำแบบสอบถามไปลองใช้แล้ว นำมาหาค่าอำนาจ
จำแนกรายข้อระหว่าง.20-.85

6.2 นำแบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่มีค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาหาค่า
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach (1991,
pp. 202-204) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .89

6.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว เสนอต่อกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
เพื่อพิจารณาดูตรวจสอบครั้งสุดท้าย และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากภาควิชาการบริหารการศึกษา และผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ถึงผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 7 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย ดำเนินการส่งแบบสอบถาม
จำนวน 56 ฉบับ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงาน ด้านการจัดทำงบประมาณ

โรงเรียนทั้ง 14 โรงเรียน โดยแนบซองติดแสตมป์สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งข้อมูลกลับ และถ้าไม่ได้รับครบถ้วน ผู้วิจัยใช้วิธีการไปปรับแบบสอบถามด้วยตนเองหรือโทรศัพท์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบข้อมูลให้ครบถ้วนอีกครั้งหนึ่ง

2. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 56 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3. นำผลคำนวณมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแยกวิเคราะห์ผู้วิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามแนวทางการประเมินความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert's scale)

5 คะแนน ให้ มากที่สุด

4 คะแนน ให้ มาก

3 คะแนน ให้ ปานกลาง

2 คะแนน ให้ น้อย

1 คะแนน ให้ น้อยที่สุด

2. การแปลความหมายของคะแนนผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยอาศัยแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับสภาพและปัญหามากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับสภาพและปัญหามาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับสภาพและปัญหาปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับสภาพและปัญหาน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับสภาพและปัญหาน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งและตามขนาดโรงเรียน คำนวณโดยใช้แบบทดสอบขนาดความแตกต่าง (Effect size: ES) โดยมีการกำหนดระดับความแตกต่าง ดังนี้ (Howell, 1997, pp. 285-289)

ค่าระดับความแตกต่าง (ES) น้อยกว่า .20	หมายถึง ไม่แตกต่าง
ค่าระดับความแตกต่าง (ES) .20-.49	หมายถึง แตกต่างน้อย
ค่าระดับความแตกต่าง (ES) .50-.79	หมายถึง แตกต่างปานกลาง
ค่าระดับความแตกต่าง (ES) ตั้งแต่ .80 ขึ้นไป	หมายถึง แตกต่างมาก

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งสถิติที่ใช้ คือ ใช้การทดสอบที (t -test) และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- N แทน จำนวนประชากร
 \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
 ES แทน ค่าขนาดของผลกระทบ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง และขนาด โรงเรียน

รายการ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหาร	28	50.00
1.2 ครู	28	50.00
รวม	56	100.00
2. ขนาดโรงเรียน		
2.1 ขนาดเล็ก	16	28.57
2.2 ขนาดกลาง	28	50.00
2.3 ขนาดใหญ่	12	21.43
รวม	56	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ตามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหาร และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตาม ตำแหน่ง ผู้บริหารจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และครู จำนวน 28คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

จำแนกตามขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ขนาดกลาง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และขนาดใหญ่ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน

สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน	N = 56		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ด้านการวางแผนงบประมาณ	1.75	0.23	น้อย	4
2. ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม	1.80	0.27	น้อย	2
3. ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง	1.78	0.33	น้อย	3
4. ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุม งบประมาณ	1.62	0.25	น้อย	6
5. ด้านการบริหารสินทรัพย์	1.86	0.34	น้อย	1
6. ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน	1.52	0.27	น้อย	7
7. ด้านการตรวจสอบภายใน	1.64	0.27	น้อย	5
รวม	1.70	0.15	น้อย	

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการตรวจสอบภายใน ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ และด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการวางแผนงบประมาณ โดยรวมและรายชื่อ

การวางแผนงบประมาณ	N = 56		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างการบริหาร งบประมาณ และมีการมอบหมายงานด้านงบประมาณ โดยมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ได้รับรู้	1.61	0.76	น้อย	5
2. สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการวางแผน งานอย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน	1.41	0.68	น้อยที่สุด	7
3. สถานศึกษามีการจัดทำงบประมาณเชื่อมโยงกับ กรอบการใช้จ่ายเงินในปีต่อ ๆ ไป	1.23	0.50	น้อยที่สุด	9
4. คณะกรรมการ ด้านการวางแผนงบประมาณใน สถานศึกษามีหลักเกณฑ์และเหตุผลในกระบวนการ ของงบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณภายใน หน่วยงานอย่างชัดเจน	1.68	0.58	น้อย	3
5. การจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา มีการแสดง เหตุผลที่สนับสนุนขอเพิ่มงบประมาณ พร้อมทั้งแสดง รายละเอียดทั้งหมดของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เพิ่มขึ้น	1.61	0.53	น้อย	4
6. สถานศึกษามีการกระจายงบประมาณภายในลงไปตาม สายงานในลักษณะที่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน	2.93	0.97	ปานกลาง	1
7. สถานศึกษามีการจัดเตรียมประมาณการ การใช้จ่าย งบประมาณล่วงหน้าสำหรับแผนงาน 2-3 ปี	1.71	0.65	น้อย	6
8. สถานศึกษามีการเชื่อมโยงข้อมูลผลการปฏิบัติงาน กับรูปแบบการใช้จ่ายเงิน และปรับปรุงการจัดสรร งบประมาณอย่างเป็นระบบ	2.23	0.99	น้อย	2

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การวางแผนงบประมาณ	N = 56		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
9. กรรมการที่ทำหน้าที่ในการวางแผนงบประมาณของ สถานศึกษามีการเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานกับรูปแบบ การใช้จ่ายเงิน และวิธีการปรับปรุงการจัดสรร งบประมาณ	1.32	0.58	น้อยที่สุด	8
รวม	1.75	0.23	น้อย	

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการวางแผนงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ระดับน้อย 5 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการกระจายงบประมาณภายในลงไปตามสายงานในลักษณะที่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน สถานศึกษามีการเชื่อมโยงข้อมูลผลการปฏิบัติงาน กับรูปแบบการใช้จ่ายเงิน และปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ และคณะกรรมการ ด้านการวางแผนงบประมาณในสถานศึกษามีหลักเกณฑ์และเหตุผลในกระบวนการของงบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณภายในหน่วยงานอย่างชัดเจน ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต โดยรวมและรายข้อ

การคำนวณต้นทุนผลผลิต	N = 56		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณที่เน้นผลผลิตและต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิต	1.55	0.54	น้อย	5
2. สถานศึกษามีการระบุผลผลิตที่จะได้รับการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ	1.09	0.29	น้อยที่สุด	7
3. สถานศึกษามีกระบวนการจำแนกต้นทุนรวมออกเป็นต้นทุนทางตรงและทางอ้อมในแต่ละกิจกรรม	1.21	0.41	น้อย	6
4. สถานศึกษามีการหาต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิต (ต้นทุนรวมหารด้วยจำนวนผลผลิต)	2.54	10.17	ปานกลาง	2
5. การดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาจะคำนึงถึงลำดับความสำคัญ และต้นทุนต่อหน่วยงาน	1.68	0.58	น้อย	3
6. สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลด้านต้นทุนในการตัดสินใจการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง	1.61	0.53	น้อย	4
7. สถานศึกษามีการใช้ผลของข้อมูลด้านต้นทุนในการเปรียบเทียบระดับของต้นทุนในช่วงเวลาต่าง ๆ อย่างชัดเจน	2.93	0.97	ปานกลาง	1
รวม	1.80	0.27	น้อย	

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ระดับน้อย 5 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการใช้ผลของข้อมูลด้านต้นทุน ในการเปรียบเทียบระดับของต้นทุนในช่วงเวลาต่าง ๆ อย่างชัดเจน สถานศึกษามีการหาต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิต (ต้นทุนรวมหารด้วย

จำนวนผลผลิต) และการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาจะคำนึงถึงลำดับความสำคัญ และต้นทุนต่อหน่วยงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรวมและรายข้อ

การจัดซื้อจัดจ้าง	N = 56		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีการประเมินทางเลือกอื่น ๆ ในระบบงบประมาณที่ทำให้เกิดต้นทุนที่ต่ำกว่าแต่ได้ผลงานหรือผลประโยชน์เหมือนเดิม	1.71	0.65	น้อย	4
2. ระบบการจัดซื้อจัดจ้างในปัจจุบันของสถานศึกษาครอบคลุมสิ่งสำคัญต่อการจัดซื้อจัดจ้าง	2.23	0.99	น้อย	1
3. สถานศึกษามีการตรวจสอบสินค้าคงเหลือก่อนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้ง	1.48	0.76	น้อยที่สุด	6
4. สถานศึกษามีการดำเนินการคัดเลือกผู้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพก่อนการจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้ง	1.88	1.06	น้อย	3
5. สถานศึกษามีระบบมีขั้นตอนและวิธีการการจ่ายเงินให้แก่ผู้ขาย/ผู้จ้างตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง	1.70	0.69	น้อย	5
6. สถานศึกษามีระบบการจัดซื้อจัดจ้างตามขั้นตอนรัดกุมและโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้	1.32	0.47	น้อยที่สุด	7
7. สถานศึกษามีคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างที่มีความรับผิดชอบมีกระบวนการการจัดซื้อสินค้าและจัดจ้างงาน ที่มีคุณภาพ	1.89	1.06	น้อย	2
รวม	2.04	1.06	น้อย	

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับน้อย 5 ข้อ และระดับ

น้อยที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ระบบการจัดซื้อจัดจ้างในปัจจุบันของสถานศึกษาลอบคลุมสิ่งสำคัญต่อการจัดซื้อจัดจ้าง สถานศึกษามีคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างที่มีความรับผิดชอบมีกระบวนการการจัดซื้อสินค้าและจัดจ้างงานที่มีคุณภาพ และสถานศึกษามีการดำเนินการคัดเลือกผู้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพก่อนการจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้ง ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ	N = 56		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งมีการศึกษารายละเอียดในการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น คุณภาพสินค้า ระยะเวลาการบริการ การรับประกันคุณภาพสินค้า	1.77	0.81	น้อย	3
2. สถานศึกษามีการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการเงินและการควบคุมงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ	1.75	0.88	น้อย	4
3. สถานศึกษามีการบริหารงบประมาณภายในวงเงินของแผนงานที่กำหนดไว้ในแผนงาน/ โครงการ	1.48	0.63	น้อยที่สุด	8
4. สถานศึกษามีกระบวนการโอนการเปลี่ยนแปลงงบประมาณอย่างเป็นระบบ	1.50	0.54	น้อยที่สุด	7
5. สถานศึกษามีเอกสารทางการบัญชีประเภทต่าง ๆ และมีการลงบัญชีอย่างถูกต้องเป็นปัจจุบันตรวจสอบได้	1.64	1.02	น้อย	6
6. สถานศึกษามีหลักฐาน/ เอกสารที่จำเป็นเพื่อใช้สำหรับการอนุมัติการลงรายการทางบัญชี	1.32	0.58	น้อยที่สุด	11
7. สถานศึกษามีการแยกความรับผิดชอบในการดูแลการลงบัญชีแยกประเภททั่วไปและบัญชีย่อยแยกประเภท	1.93	0.99	น้อย	1

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ	N = 56		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
8. สถานศึกษามีระบบการอนุมัติการตรวจสอบและ กระบวนการบันทึกเพื่อควบคุมการเบิกจ่ายเงิน งบประมาณเป็นปัจจุบัน	1.70	0.78	น้อย	5
9. สถานศึกษามีการแบ่งระดับชั้นการเข้าถึงข้อมูล ทางการบัญชีและการเงิน	1.41	0.56	น้อยที่สุด	10
10. สถานศึกษามีระบบการอนุมัติการตรวจสอบและ กระบวนการบันทึกเพื่อควบคุมการเบิกจ่ายเงิน งบประมาณเป็นปัจจุบัน	1.70	0.78	น้อย	5
11. สถานศึกษามีการแบ่งระดับชั้นการเข้าถึงข้อมูล ทางการบัญชีและการเงิน	1.41	0.56	น้อยที่สุด	10
12. สถานศึกษามีการควบคุมการเปลี่ยนแปลงและ การป้องกันการลบข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์	1.84	1.11	น้อย	2
13. สถานศึกษามีระบบการรับ-จ่ายเงินสด การจัด ซื้อ-จัดจ้าง การชำระหนี้ การจ่ายเงินเดือน และค่าทดแทน	1.43	0.57	น้อยที่สุด	9
รวม	1.62	0.25	น้อย	

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับน้อย 6 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการแยกความรับผิดชอบในการดูแลการลงบัญชีแยกประเภททั่วไปและบัญชีย่อยแยกประเภท สถานศึกษามีการควบคุมการเปลี่ยนแปลงและการป้องกันการลบข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ และคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งมีการศึกษารายละเอียดในการจัดซื้อจัดจ้างเช่นคุณภาพสินค้าระยะเวลาการบริการ การรับประกันคุณภาพสินค้า ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการบริหารสินทรัพย์ โดยรวมและรายข้อ

การบริหารสินทรัพย์	N = 56		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนต่องานการบริหารสินทรัพย์	2.20	1.07	น้อย	2
2. สถานศึกษามีการแสดงขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนระหว่างการควบคุมแบบรวมศูนย์และกระจายอำนาจ	1.79	0.95	น้อย	4
3. สถานศึกษามีการลงทะเบียนข้อมูลสินทรัพย์ที่ครอบคลุมอย่างสม่ำเสมอ	1.73	0.98	น้อย	6
4. สถานศึกษาคิดค่าบริการสินทรัพย์ภายในระหว่างหน่วยงานอย่างเหมาะสม	2.11	1.06	น้อย	1
5. สถานศึกษามีระเบียบและขั้นตอนที่สนับสนุนให้เกิดการใช้สินทรัพย์อย่างคุ้มค่า	1.84	0.99	น้อย	3
6. สถานศึกษาคำนึงถึงทางเลือกที่เกี่ยวข้องกับการเช่าสินทรัพย์นอกจากการซื้อสินทรัพย์	1.75	0.96	น้อย	5
7. สถานศึกษามีการวางแผนล่วงหน้าในการจัดหาสินทรัพย์และการทดแทนสินทรัพย์เดิม โดยคำนึงถึงกรอบงบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า	1.61	0.73	น้อย	7
รวม	1.86	0.34	น้อย	

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการบริหารสินทรัพย์ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาคิดค่าบริการสินทรัพย์ภายในระหว่างหน่วยงานอย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนต่องานการบริหารสินทรัพย์ และสถานศึกษามีระเบียบ และขั้นตอนที่สนับสนุนให้เกิดการใช้สินทรัพย์อย่างคุ้มค่า ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมและรายข้อ

การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน	N = 56		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีระบบบัญชีที่แสดง โครงสร้างของข้อมูลทางการเงินเพื่อให้สามารถประเมินความคุ้มค่าของกิจกรรมในปัจจุบัน	1.39	0.73	น้อยที่สุด	7
2. สถานศึกษาจัดทำบัญชีแสดงรายการในส่วนของต้นทุน การให้บริการจะต้องมีประโยชน์ในการจัดการด้านเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	1.54	0.69	น้อย	4
3. สถานศึกษามีขั้นตอนในการบริหารงานและกระบวนการนำรายได้ไปบันทึกและจัดทำเอกสาร	1.48	0.54	น้อยที่สุด	5
4. สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนงาน ซึ่งวัตถุประสงค์ของแผนงานดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากภาครัฐ	1.79	1.04	น้อย	2
5. สถานศึกษามีข้อมูลทางการเงินที่สัมพันธ์กับข้อมูลผลผลิตเพื่อใช้ในการจัดต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิต และแผนงานที่สำคัญ	1.36	0.67	น้อยที่สุด	8
6. สถานศึกษามีกระบวนการสำหรับติดตามต้นทุนผลผลิตและต้นทุนต่อหน่วยเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา	1.79	0.91	น้อย	1
7. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของแผนงานสำคัญโดยละเอียดเป็นระยะ ๆ เพื่อใช้ในการจัดสรรงบประมาณแบบฐานศูนย์ให้กับแผนงาน	1.61	0.82	น้อย	3
8. ผู้บริหารให้การสนับสนุนการจัดระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานภายในสถานศึกษา	1.30	0.54	น้อยที่สุด	9
9. ผู้บริหารให้การสนับสนุนการจัดระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานภายในสถานศึกษา	1.39	0.68	น้อยที่สุด	6
รวม	1.52	0.27	น้อย	

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับน้อย 4 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการสำหรับติดตามต้นทุนผลผลิตและต้นทุนต่อหน่วยเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนงาน ซึ่งวัตถุประสงค์ของแผนงานดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากภาครัฐ และสถานศึกษามีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของแผนงานสำคัญ โดยละเอียดเป็นระยะ ๆ เพื่อใช้ในการจัดสรรงบประมาณแบบฐานศูนย์ให้กับแผนงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการตรวจสอบภายใน โดยรวมและรายข้อ

การตรวจสอบภายใน	N = 56		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีส่วนตรวจสอบภายในที่มีขนาดพอเหมาะสำหรับหน่วยงานของตนเอง	1.41	0.56	น้อยที่สุด	8
2. ส่วนตรวจสอบภายในสถานศึกษามีความเป็นอิสระ มีพันธกิจจุดประสงค์และอำนาจหน้าที่ชัดเจน	2.34	1.10	น้อย	1
3. ส่วนตรวจสอบภายในได้ตอบรับและการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากฝ่ายบริหาร	1.59	0.63	น้อย	4
4. สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเหมาะสมกับการตรวจสอบภายใน	1.45	0.63	น้อยที่สุด	7
5. สถานศึกษามีแผนงานที่ครอบคลุมกิจกรรมการตรวจสอบภายในที่เกี่ยวข้องทั้งหมด	1.54	0.69	น้อย	5
6. สถานศึกษามีระบบการตรวจสอบภายในและมีการออกแบบเพื่อเปิดเผยความผิดพลาดมากกว่าการปกปิดปกป้อง	1.48	0.54	น้อยที่สุด	6

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การตรวจสอบภายใน	N = 56		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
7. สถานศึกษามีระบบการตรวจสอบภายในไว้ในแผนงาน เช่น การตรวจสอบประสิทธิผลในการดำเนินงานของระบบ และกระบวนการควบคุมงบประมาณ	1.79	1.04	น้อย	3
8. สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จขึ้นมาใช้ในหน่วยงานของตนเอง	1.36	0.67	น้อยที่สุด	9
9. สถานศึกษามีการประเมินแผนงานที่สำคัญในเชิงลึกเป็นระยะ ๆ เพื่อช่วยในการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ให้บริการอย่างต่อเนื่อง	1.79	0.91	น้อย	2
รวม	1.64	0.27	น้อย	

จากตารางที่ 12 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการตรวจสอบภายใน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับน้อย 5 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนตรวจสอบภายในสถานศึกษามีความเป็นอิสระมีพันธกิจจุดประสงค์และอำนาจหน้าที่ชัดเจน สถานศึกษามีการประเมินแผนงานที่สำคัญในเชิงลึกเป็นระยะ ๆ เพื่อช่วยในการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ให้บริการอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษามีระบบการตรวจสอบภายในไว้ในแผนงานเช่นการตรวจสอบประสิทธิผลในการดำเนินงานของระบบและกระบวนการควบคุมงบประมาณ ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่ง

สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน	ผู้บริหาร N = 28				ครู N = 28			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	1. ด้านการวางแผนงบประมาณ	1.72	0.23	น้อย	4	1.76	0.23	น้อย
2. ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม	1.78	0.27	น้อย	2	1.83	0.27	น้อย	2
3. ด้านการจัดระบบการจัดซื้อ จัดจ้าง	1.76	0.33	น้อย	3	1.80	0.34	น้อย	3
4. ด้านการบริหารทางการเงินและ การควบคุมงบประมาณ	1.60	0.20	น้อย	6	1.63	0.29	น้อย	6
5. ด้านการบริหารสินทรัพย์	1.87	0.34	น้อย	1	1.85	0.35	น้อย	1
6. ด้านการรายงานทางการเงินและ ผลการดำเนินงาน	1.51	0.22	น้อย	7	1.53	0.32	น้อย	7
7. ด้านการตรวจสอบภายใน	1.65	0.30	น้อย	5	1.63	0.24	น้อย	5
รวม	1.68	0.14	น้อย		1.71	0.17	น้อย	

จากตารางที่ 13 พบว่า พบว่า การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
จำแนกตามตำแหน่ง

สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน	ผู้บริหาร <i>N</i> = 28		ครู <i>N</i> = 28		ผลการเปรียบเทียบ	
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	<i>ES</i>	แตกต่างกันระดับ
	1. ด้านการวางแผนงบประมาณ	1.72	0.23	1.76	0.23	.16
2. ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม	1.78	0.27	1.83	0.27	.19	ไม่แตกต่าง
3. ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง	1.76	0.33	1.80	0.34	.13	ไม่แตกต่าง
4. ด้านการบริหารทางการเงินและ การควบคุมงบประมาณ	1.60	0.20	1.63	0.29	.14	ไม่แตกต่าง
5. ด้านการบริหารสินทรัพย์	1.87	0.34	1.85	0.35	.07	ไม่แตกต่าง
6. ด้านการรายงานทางการเงินและ ผลการดำเนินงาน	1.51	0.22	1.53	0.32	.11	ไม่แตกต่าง
7. ด้านการตรวจสอบภายใน	1.65	0.30	1.63	0.24	.07	ไม่แตกต่าง
รวม	1.68	0.14	1.71	0.17	.18	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 14 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้น
ผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การเปรียบเทียบสภาพปัญหา การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงาน	ขนาดเล็ก N = 16				ขนาดกลาง N = 28				ขนาดใหญ่ N = 12			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการวางแผนงบประมาณ	1.71	0.21	น้อย	4	1.74	0.19	น้อย	4	1.81	0.33	น้อย	2
2. ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม	1.78	0.27	น้อย	3	1.83	0.32	น้อย	3	1.74	0.28	น้อย	3
3. ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง	1.78	0.23	น้อย	2	1.83	0.29	น้อย	2	1.68	0.52	น้อย	4
4. ด้านการบริหารทางการเงินและ การควบคุมงบประมาณ	1.69	0.23	น้อย	5	1.64	0.27	น้อย	5	1.61	0.25	น้อย	5
5. ด้านการบริหารสินทรัพย์	1.89	0.43	น้อย	1	1.86	0.34	น้อย	1	1.82	0.22	น้อย	1
6. ด้านการรายงานทางการเงินและ ผลการดำเนินงาน	1.56	0.38	น้อย	7	1.53	0.23	น้อย	7	1.43	0.19	น้อยที่สุด	7
7. ด้านการตรวจสอบภายใน	1.67	0.34	น้อย	6	1.65	0.27	น้อย	6	1.56	0.17	น้อย	6
รวม	1.71	0.15	น้อย		1.70	0.14	น้อย		1.65	0.18	น้อย	

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการตรวจสอบภายใน และด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ตามลำดับ

ขนาดกลาง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการตรวจสอบภายใน และด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ตามลำดับ

และขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการตรวจสอบภายใน และด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบ
มุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สภาพปัญหาการบริหาร งบประมาณ	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการวางแผน งบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.76	.47
	ภายในกลุ่ม	53	2.80	0.05		
	รวม	55	2.88			
2. ด้านการคำนวณต้นทุน กิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.10	0.05	0.71	.49
	ภายในกลุ่ม	53	3.84	0.07		
	รวม	55	3.95			
3. ด้านการจัดระบบการ จัดซื้อจัดจ้าง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.09	0.83	.44
	ภายในกลุ่ม	53	5.95	0.11		
	รวม	55	6.13			
4. ด้านการบริหารทาง การเงินและการควบคุม งบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.07	1.06	.35
	ภายในกลุ่ม	53	3.26	0.06		
	รวม	55	3.39			
5. ด้านการบริหารสินทรัพย์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.04	0.02	0.15	.86
	ภายในกลุ่ม	53	6.39	0.12		
	รวม	55	6.43			
6. ด้านการรายงานทาง การเงินและผลการ ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.06	0.85	.43
	ภายในกลุ่ม	53	4.03	0.08		
	รวม	55	4.16			
7. ด้านการตรวจสอบ ภายใน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.10	0.05	0.69	.51
	ภายในกลุ่ม	53	3.93	0.07		
	รวม	55	4.04			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.03	0.01	0.59	.56
	ภายในกลุ่ม	53	1.26	0.02		
	รวม	55	1.29			

จากตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหาร
งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 จำแนกเป็นผู้บริหาร โรงเรียนละ 2 คน จำนวน 28 คน ครูที่รับผิดชอบงานด้านการจัดทำงบประมาณ โรงเรียนละ 2 คน จำนวน 28 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 56 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .29-.85 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .92

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการเปรียบเทียบการสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียนโดยใช้แบบทดสอบขนาดความแตกต่าง (Effect size: ES) และเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งสถิติที่ใช้ คือ ใช้การทดสอบที (t -test) และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน

อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการตรวจสอบภายใน ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ และด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ตามลำดับ

1.1 ด้านการวางแผนงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ระดับน้อย 5 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการกระจายงบประมาณภายในลงไป ตามสาขางานในลักษณะที่สอดคล้องและสัมพันธ์กันสถานศึกษามีการเชื่อมโยงข้อมูลผลการปฏิบัติงาน กับรูปแบบการใช้จ่ายเงิน และปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ และคณะกรรมการ ด้านการวางแผนงบประมาณในสถานศึกษามีหลักเกณฑ์และเหตุผลในกระบวนการของงบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณภายในหน่วยงานอย่างชัดเจน ตามลำดับ

1.2 ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ระดับน้อย 5 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการใช้ผลของข้อมูลด้านต้นทุน ในการเปรียบเทียบระดับของต้นทุนในช่วงเวลาต่าง ๆ อย่างชัดเจนสถานศึกษามีการหาต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิต (ต้นทุนรวม หารด้วยจำนวนผลผลิต) และการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา จะคำนึงถึงลำดับความสำคัญ และต้นทุนต่อหน่วยงาน ตามลำดับ

1.3 ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับน้อย 5 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ระบบการจัดซื้อจัดจ้างในปัจจุบันของสถานศึกษาครอบคลุมสิ่งสำคัญต่อการจัดซื้อจัดจ้าง สถานศึกษามีคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างที่มีความรับผิดชอบมีกระบวนการการจัดซื้อสินค้าและจัดจ้างงานที่มีคุณภาพ และสถานศึกษามีการดำเนินการคัดเลือกผู้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพก่อนการจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้ง ตามลำดับ

1.4 ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับน้อย 6 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการแยกความรับผิดชอบในการดูแลการลงบัญชีแยกประเภททั่วไป และบัญชีย่อยแยกประเภท สถานศึกษามีการควบคุมการเปลี่ยนแปลง และการป้องกันการลบข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ และคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง มีการศึกษารายละเอียด ในการจัดซื้อจัดจ้างเช่นคุณภาพสินค้า ระยะเวลาการบริการการรับประกันคุณภาพสินค้า ตามลำดับ

1.5 ด้านการบริหารสินทรัพย์ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาคิดค่าบริการสินทรัพย์ภายในระหว่างหน่วยงานอย่างเหมาะสมผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนต่องานการบริหารสินทรัพย์ และสถานศึกษามีระเบียบและขั้นตอนที่สนับสนุนให้เกิดการใช้สินทรัพย์อย่างคุ้มค่า ตามลำดับ

1.6 ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับน้อย 4 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการสำหรับติดตามต้นทุนผลผลิตและต้นทุนต่อหน่วยเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนงานซึ่งวัตถุประสงค์ของแผนงานดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากภาครัฐ และสถานศึกษามีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของแผนงานสำคัญ โดยละเอียดเป็นระยะ ๆ เพื่อใช้ในการจัดสรรงบประมาณแบบฐานศูนย์ให้กับแผนงาน ตามลำดับ

1.7 ด้านการตรวจสอบภายใน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับน้อย 5 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่วนตรวจสอบภายในสถานศึกษามีความเป็นอิสระมีพันธกิจ จุดประสงค์และอำนาจหน้าที่ชัดเจนสถานศึกษามีการประเมินแผนงานที่สำคัญในเชิงลึกเป็นระยะ ๆ เพื่อช่วยในการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ให้บริการอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษามีระบบการตรวจสอบภายในไว้ในแผนงานเช่นการตรวจสอบประสิทธิผลในการดำเนินงานของระบบและกระบวนการควบคุมงบประมาณ ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

2.1 จำแนกตามตำแหน่งระหว่างผู้บริหารกับครู โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากก่อนที่จะมีการนำเอาวิธีการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมใหม่ทางด้านงบประมาณมาใช้ทางหน่วยงานต้นสังกัดได้มีการจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่ผู้บริหารครู แผนงานที่รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณของโรงเรียนมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้แล้วยังมีการจัดทำเอกสารสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษา นอกจากนี้แล้ว เมื่อสถานศึกษาได้นำเอามาใช้ก็เห็นประโยชน์ซึ่งผลที่เกิดขึ้นก็จะเกิดกับผู้เรียน โดยตรง สอดคล้องกับ ชัยสิทธิ์ เกลิมมีประเสริฐ (2545) วิจัยเรื่อง ความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารจัดการระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ระดับชาติโดยศึกษาความพร้อม โดยภาครวมของหน่วยงานในภาครัฐในการบริหารจัดการระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานทางยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐจากองค์ความรู้และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้กำหนดกรอบการศึกษาเป็น 2 มิติ คือ การจัดการตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 มาตรฐานและความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐ 7 ด้านผลการศึกษา พบว่า หน่วยงานภาครัฐมีระดับความพร้อมหรือการปฏิบัติในด้านการวางแผนงบประมาณฯ ในระดับน้อย สอดคล้องกับ ชูศักดิ์ น้อยทา (2547) ศึกษาความรู้ความเข้าใจและความต้องการในการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการในการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสนใจที่จะศึกษาและนำระบบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมาใช้ สอดคล้องกับ สมนึก สุมานัส (2543) ได้วิจัยศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานการเงินโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี 5 ด้านผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินของโรงเรียนประถมศึกษาในภาพรวมทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อย ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนงบประมาณ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการวางแผนงบประมาณ โดยเริ่มต้นจากการทำแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต กลยุทธ์ โครงสร้างแผนงาน และตัวบ่งชี้ความสำเร็จของผลงาน ข้อมูลที่ได้จากแผนกลยุทธ์ นำมาจัดทำกรอบงบประมาณล่วงหน้าระยะปานกลาง 3 ปี (Medium term expenditure framework) ซึ่งจะเป็นการบ่งบอกถึงงบประมาณที่ใช้ในอนาคต การวางแผนงบประมาณมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ กระสินธุ์ ตงฉิน (2552, หน้า 115-123) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบ มุ่งเน้นผลงานที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ น้อย มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยม โพธิ์ทอง (2550, หน้า 120-130) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า 1) การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา มีความพร้อมต่อการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีการดำเนินงานมาก คือ ด้านการตรวจสอบภายใน 2) การเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ทั้ง 7 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brooker (2010, p. 29) ได้วิเคราะห์นโยบาย งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในการศึกษาระดับสูงของมหาวิทยาลัยออคานซอล ผลการวิจัย พบว่า จากการศึกษาในเชิงลึกจากข้อมูลที่ได้แสดงให้เห็นถึงว่าคณะกรรมการเห็นด้วยกับระบบ งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในการศึกษาระดับต่ำของมหาวิทยาลัยออคานซอล

1.2 ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูในสถานศึกษา มีการคิดคำนวณต้นทุนในแต่ละผลผลิต ที่ได้กำหนด แล้วว่าจะใช้ต้นทุนต่อหน่วยขอผลผลิตเท่าไร ซึ่งมีการคิดต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อม สำหรับ ผลผลิตหลักของสถานศึกษานั้นต้องกำหนดให้ชัดเจนทั้งในด้านปริมาณคุณภาพเวลาและต้นทุน ซึ่งจะ เป็นข้อมูลนำไปสู่การคิดค่าใช้จ่ายเพื่อการวางแผนงบประมาณ สิ่งสำคัญในการกำหนดผลผลิต คือ ต้องได้รับการยอมรับจากส่วนกลาง ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายงบประมาณ และที่สำคัญผลผลิต ได้นำส่งบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรียา ชัยวัฒน์ธีราการ (2551) ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน กรณีศึกษา โรงเรียนพานทองสาธิตปฐมภูมิ ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาหลักในการบริหารงาน งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ได้แก่ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหารองลงมา คือ ด้านการบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการคำนวณ ต้นทุนกิจกรรม ด้านการรายงานการเงิน และผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารสินทรัพย์ตรวจสอบ ภายใน ปัญหาโดยรวม คือ บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจ เจ้าหน้าที่มีภาระงานมาก ขาดเจ้าหน้าที่ ที่มีความชำนาญโดยเฉพาะ ระเบียบกฎหมายทำให้การจัดจ้างขาดความคล่องตัวกรณีเร่งด่วน ข้อมูล สารสนเทศไม่ครบถ้วน ไม่มีการสำรวจสินค้าคงคลังก่อนการระดมทรัพยากร ขาดวิธีที่หลากหลาย และการมีส่วนร่วมในการบริหารสินทรัพย์อยู่ในระดับน้อย ขาดการตรวจสอบประสิทธิภาพการ ใช้ ใช้งบประมาณ และประเมินทางเลือกกิจกรรมที่ต่ำกว่าการดำเนินงานตามพันธกิจ เป้าประสงค์

และไม่เป็นไปตามปฏิทินที่กำหนดไว้ ส่วนแนวทางในการแก้ปัญหาที่ควรมีการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ ลดคาบสอน มีเจ้าหน้าที่ทำงานด้านนี้โดยเฉพาะ จัดเก็บข้อมูลการจัดซื้อในอดีต และแหล่งข้อมูลผู้ขาย/ ผู้รับจ้าง จัดโครงสร้างการมอบหมายงานในระบบให้มีความชัดเจน ดำรงเงินงบประมาณ จัดทำแบบฟอร์มการดำเนินงานและแบบรายงานต่าง ๆ ที่ชัดเจน ประชาสัมพันธ์ให้ได้รับทราบความเคลื่อนไหวทุกสิ้นภาคเรียน มีกำหนดกลยุทธ์ระดับสถานศึกษาอย่างกว้าง ๆ ใช้ข้อมูลปี ก่อนในการจัดทำประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง จัดทำคู่มือประเมินผลแผนปฏิบัติงานประจำปี พัฒนาบุคลากร ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงานสร้างความเข้าใจในการใช้สินทรัพย์ร่วมกัน เจ้าหน้าที่พัสดุควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม คณะกรรมการตรวจสอบภายใน ควรมีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบทั้งทางการเงินและดำเนินการจัดทำปฏิทินและมาตรฐานการปฏิบัติงาน จัดให้มีการประชุม และทบทวนภาระงานต่าง ๆ เป็นประจำและต่อเนื่อง

1.3 ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพ ตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เน้นกระบวนการเชิงกลยุทธ์มากขึ้น คือ ความคุ้มค่าของการใช้จ่าย โดยมีหลักปฏิบัติ ดังนี้ มีพันธกิจและหน้าที่ชัดเจนบุคลากรมีคุณภาพสูง เน้นการผูกพันและการให้คำมั่นการดำเนินงานเป็นทีมเพื่อแก้ปัญหาร่วมกันเพื่อมุ่งสู่พันธกิจ ผู้ซื้อมีอำนาจมากขึ้น มีวิธีการที่ได้รับการวางแผนอย่างดีเพื่อเข้าสู่ตลาด เน้นความประพฤติกที่ดีที่มีจริยธรรม การทำสัญญาที่ปลอดภัย มีข้อมูลที่ถูกต้อง และทันต่อเวลามีผลการดำเนินงานที่สามารถวัดได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ ธีราการ (2551) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน กรณีศึกษา โรงเรียนพานทองสภานุบาลมัธยมศึกษา พบว่า ปัญหาหลักในการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ได้แก่ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาโดยรวม คือ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เจ้าหน้าที่มีภาระงานมาก ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญโดยเฉพาะ ระเบียบกฎหมาย ทำให้การจัดจ้าง 59 ขาดความคล่องตัวกรณีเร่งด่วน ข้อมูลสารสนเทศไม่ครบถ้วน ไม่มีการสำรวจสินค้าคงคลังก่อนการระดมทรัพยากร ขาดวิธีที่หลากหลาย และการมีส่วนร่วมในการบริหารสินทรัพย์อยู่ในระดับน้อย ขาดการตรวจสอบประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ และประเมินทางเลือกกิจกรรมที่ต่ำกว่าการดำเนินงานตามพันธกิจ เป้าประสงค์ และไม่เป็นไปตามปฏิทินที่กำหนดไว้ ส่วนแนวทางในการแก้ปัญหาที่ควรมีการประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ ลดคาบสอน มีเจ้าหน้าที่ทำงานด้านนี้โดยเฉพาะ จัดเก็บข้อมูลการจัดซื้อในอดีต และแหล่งข้อมูลผู้ขาย/ ผู้รับจ้าง จัดโครงสร้างการมอบหมายงานในระบบให้มีความชัดเจน ดำรงเงินงบประมาณ จัดทำแบบฟอร์มการดำเนินงานและแบบรายงานต่าง ๆ ที่ชัดเจน ประชาสัมพันธ์ให้ได้รับทราบความเคลื่อนไหวทุกสิ้นภาคเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัฒน์ นิลแก้ว (2549) ได้ศึกษา

ประสบการณ์จัดทำและการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของ โรงเรียนประถมศึกษา นาร่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษารูปได้ ดังนี้ โรงเรียนนาร่องการใช้ระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานส่วนใหญ่ ได้รับการคัดเลือกจากหน่วยงานต้นสังกัดมากกว่าการสมัครเข้าร่วม แต่เมื่อเข้าร่วมแล้ว บุคลากรของโรงเรียนนาร่องฯ ก็ได้เข้ารับการประชุม/อบรม/สัมมนาและได้ออกสารเกี่ยวกับเรื่องระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานอย่างเพียงพอ จากการที่ได้ทดลองปฏิบัติโครงการนาร่องมาระยะหนึ่งแล้ว ปรากฏว่าการจัดทำและการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ไม่แตกต่างจากการจัดทำงบประมาณแบบเดิมมากนัก แต่ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งระบุว่าผลการดำเนินการดีขึ้นกว่าเดิม สรุปโดยภาพรวมแล้วผู้ทำงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานนั้น ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำแผนกลยุทธ์เป็นอย่างดี แต่ขั้นตอนในการนำไปใช้นั้นยังไม่เข้าใจเท่าที่ควร แต่มีความเชื่อว่ายังมีการปฏิบัติครบทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง จะทำให้เกิดผลดีขึ้นแก่องค์กร ส่วนปัญหาของโรงเรียนนาร่องระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานนั้น โดยภาพรวมเป็นเรื่องของความไม่สมบูรณ์และต่อเนื่องของโครงการผู้ปฏิบัติเกิดความไม่แน่ใจในการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยเหนือ ในเรื่องความสำเร็จของการดำเนินงานระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยภาพรวมแล้ว ผู้ให้ข้อมูลจากทุกโรงเรียนมีความเห็นว่า มีความสำเร็จพอสมควร ครุมีความรู้ในระบบงบประมาณแบบใหม่นี้ดีขึ้นและสามารถใช้งานได้จริง ปัญหาใดที่มีอยู่เป็นเรื่องปกติที่ต้องพยายามแก้ไขต่อไป เพื่อให้เป็นระบบที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น

1.4 ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการกำหนดรายการและ โครงสร้างทางบัญชี เอกสารหลักฐานที่จำเป็น มีระบบการควบคุมการเบิกจ่าย และบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ มีการกำหนดความรับผิดชอบในการลงบันทึกรายการทางบัญชี แยกความรับผิดชอบในการอนุมัติ สั่งจ่ายเบิกจ่ายและการรายงานทางการเงินมีการแยกหน้าที่ ด้านการบัญชีการคลังและการตรวจสอบแยกความรับผิดชอบในการดูแลและการลงบัญชีแยกประเภททั่วไปและบัญชีย่อยแยกประเภท มีระบบการอนุมัติ ตรวจสอบ กระทบยอดและบันทึกเพื่อควบคุม การเบิกจ่ายงบประมาณ มีการแบ่งระดับชั้นการเข้าถึงข้อมูลทางการเงินและบัญชี สำหรับสิ่งที่ปรับเปลี่ยนไปอย่างชัดเจนของการบริหารการเงิน คือ การปรับระบบบัญชีจากระบบบัญชีเกณฑ์เงินสดไปสู่ระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างทำให้รัฐบาลทราบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณมากขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจและสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารและจัดสรรทรัพยากรที่เป็นธรรม และชัดเจนมากขึ้น เงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารจัดการและควบคุมทางการเงิน คือ การบริหารจัดการภายในองค์กรมีกลไกในการควบคุมภายในที่ดีในการบริหารการเงิน ในส่วนของ

ระบบบัญชีมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน คือ ระบบบัญชีเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย (Accural Basis) เป็นการบันทึกการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงานที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงเข้าเป็นรายได้และรายจ่ายของหน่วยงาน รวมทั้งมีการปรับปรุงค่าใช้จ่าย ค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า รายได้ค้างรับ รายได้รับล่วงหน้า การตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายรอดตัด และการบันทึกตัดค่าเสื่อมราคาในมูลค่าทรัพย์สินถาวรให้ถูกต้องตามรอบระยะเวลาบัญชีที่เสนอในงบการเงินนั้น ๆ วิธีนี้จะทำให้ทราบถึงรายได้และค่าใช้จ่ายที่แท้จริงของสถานศึกษาหรือหน่วยงาน ส่วนการควบคุมงบประมาณเป็นกลไกที่จำเป็นสำหรับการประกันว่า ความคล่องตัวของงบประมาณที่ส่วนราชการได้รับ (จากการกระจายอำนาจและผ่อนคลาย การควบคุม) จากหน่วยงานกลางจะนำไปสู่การกระจายงบประมาณที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ในส่วนราชการแต่ละระดับต้องมีมาตรฐานในการควบคุมงบประมาณ รวมถึง การกำหนดความรับผิดชอบในเรื่องการบัญชีและการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณิตฐา กลัดเนียม (2549) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเมืองลำพูน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณสนับสนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในระดับน้อย ในเรื่องการช่วยเหลือระดมทุนหรือปัจจัยเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไป ควรมีแผนงานนโยบาย และการวางแผนบริหารงบประมาณที่แน่นอน ชัดเจน ส่วนด้านการแสวงหาและสนับสนุนงบประมาณ พบปัญหา คือ ชุมชนเข้าใจว่าการจัดงบประมาณเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องให้อยู่แล้วและประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีกำลังทรัพยากรมากพอจะช่วยสนับสนุน ซึ่งควรมีการประชุมชี้แจงปรึกษาหารือ รายงานการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบเพื่อความเข้าใจและโปร่งใส ตรวจสอบได้ และรัฐควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษาให้เพียงพอ เพื่อสามารถพัฒนาการศึกษาได้เต็มที่สนองตอบต่อนโยบายการปฏิรูปการศึกษา

1.5 ด้านการบริหารสินทรัพย์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีระบบบริหารสินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นถึงการบริหารสินทรัพย์ เช่น จัดทำคู่มือการดำเนินงานบริหารทรัพย์สิน การจัดทำทะเบียนสินทรัพย์ การประเมินราคาสินทรัพย์ที่คุ้มค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารา ชินชัย (2549) ได้ศึกษาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนนิติบุคคล โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การบริหารพัสดุหรือสินทรัพย์อยู่ในระดับน้อย

1.6 ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูมีกระบวนการรายงานต้องมีการกำหนด ดัชนีชี้วัด

กรอบโครงสร้าง การประเมินและรายงานผลที่ชัดเจน มีระยะเวลาในการตรวจสอบที่แน่นอนและที่สำคัญ คือ ข้อมูลที่รายงานต้องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณ หรือทรัพยากรที่จัดสรรกับผลงานที่เกิดขึ้น ตลอดจนการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการดำเนินงานซึ่งจะเป็นข้อมูลเพื่อการวางแผนในขั้นต่อไป ดังนั้น สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปจากระบบการรายงาน ปัจจุบัน คือ มีการรายงานทั้งปัจจัยและผลผลิตควบคู่กัน ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ผู้บริหารเกิดความตื่นตัวที่จะบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เศรษฐา ชาญพานิชย์ (2548, หน้า 58) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางและน้อย โรงเรียนยังขาดความเข้าใจในการดำเนินการ ระบบการรายงานทางการเงินยังไม่ชัดเจนยังขาดการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของข้อมูลทางการเงิน หน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปเป็นผู้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานในแต่ละงาน ครูต้องทำหน้าที่ดังกล่าว ทำให้การรายงานทางการเงินขาดความสม่ำเสมอ

1.7 ด้านการตรวจสอบภายใน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีฝ่ายที่รับผิดชอบในการตรวจสอบภายในมีอิสระในการดำเนินงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีโครงสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในที่เหมาะสมกับขนาดของหน่วยงาน มีการจัดทำมาตรฐานการตรวจสอบภายในที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ครอบคลุมทั้งด้านการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัช เตียวเจริญ (2547, หน้า 110) ได้ศึกษาการจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงาน/ โรงเรียนมัธยมศึกษา/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง พบว่า ด้านการตรวจสอบภายใน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาอันดับแรก อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การดำเนินการตรวจสอบภายในตามแผนอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจสอบภายใน ขาดความรู้และประสบการณ์ ด้านการเงินและบัญชีมาปฏิบัติหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ ผู้ตรวจสอบรายรับรายจ่ายประจำวัน ของโรงเรียนไม่เข้าใจวิธีการตรวจสอบ และไม่มีการวางแผนตรวจสอบระยะยาว นอกจากนี้ปัญหาที่พบ คือ บุคลากรไม่มุ่งดำเนินงานตามพันธกิจ เป้าประสงค์ที่วางไว้ ขาดการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ จึงควรให้ความรู้ทักษะ ในการตรวจสอบภายใน ทั้งทางด้านการเงินและการดำเนินงานของสถานศึกษา จัดทำปฏิทิน และมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อให้ดำเนินการตรวจสอบเป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภรณ์กัทธ ปิยชัยทวี (2548) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา การวางแผนบริหารโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามแผนไม่เป็นตาม

ระยะเวลาที่กำหนด แนวทางการแก้ปัญหา คือ จัดทำปฏิทินการดำเนินงานแผนให้ชัดเจน ปัญหาการประเมินผลไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง แนวทางการแก้ปัญหา คือ กำหนดปฏิทินติดตามและประเมินผลกำหนดขั้นตอนขอบเขตของการประเมินให้ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนี ปุณโณทก (2548) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานจากการศึกษาผู้วิจัย พบว่า การจัดโครงสร้าง แผนงาน โครงการของมหาวิทยาลัยบางส่วนยังไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดโครงสร้างแผนงาน ทำให้ยังมีปัญหาที่ซ้ำซ้อน ความแตกแยกของโครงสร้างแผนงาน และยังทำให้แผนงานยังไม่สามารถเป็นเครื่องมือในการจัดสรร ควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยได้อย่างสมบูรณ์ จึงควรจัดให้มีการประชุมและทบทวนภาระงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามพันธกิจ เป้าประสงค์ที่วางไว้

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขนาดใดก็ตาม จำเป็นจะต้องจัดทำตามขั้นตอนและมีการร่วมมือกันทำ สอดคล้องกับ สมใจ ขำรักษา (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารระดับกลางและผู้นิเทศงานการเงินที่มีต่อการบริหารงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยพบว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ เชาวน์ วิณิชญ์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นต่อระบบการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ชูศักดิ์ น้อยทา (2547) ศึกษาความรู้ความเข้าใจและความต้องการในการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศ วุฒิการศึกษา การอบรม และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ไม่แตกต่าง

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในสถานศึกษามีการจำแนกหน้าที่การทำงานอย่างชัดเจน มีการเลือกบุคคลให้ตรงกับงานและมีความสามารถ ระบบการงานมีการผสมผสานระหว่างการวางแผนการจัดทำงบประมาณ

การตรวจสอบ ติดตาม ทบทวนผลงาน ดังนั้น หัวใจของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จึงเป็นการเชื่อมโยงทรัพยากรต่าง ๆ ที่ใช้และผลงานที่เกิดขึ้น โดยมีระบบการประเมินทบทวน ตรวจสอบผลงานที่เป็นระบบเป็นรูปธรรม และที่สำคัญสถานศึกษาต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อผลงาน ที่ได้สร้างขึ้นมาสอดคล้องกับ วาทีณี ตันติวิระวงศ์ (2546) ศึกษาความรู้และ การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของผู้บริหารและครูโรงเรียน ในโครงการนำร่องการ ปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณผลงานวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงาน เกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามขนาดโรงเรียน พบว่า ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านบริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีการดำเนินงาน เกี่ยวกับการวางแผนแบบมุ่งเน้นผลงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรใช้ระบบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานให้เป็นรูปธรรมให้มากขึ้น ควรมีการให้ความรู้แก่ครูผู้รับผิดชอบ เช่น การนิเทศการส่งครู เข้ารับการอบรมการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยเฉพาะในเรื่อง ของการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน
2. จากการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ด้านการตรวจสอบภายในมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดการอบรมการประชุมสัมมนาทุกปีการศึกษาเพื่อให้ครูผู้รับผิดชอบ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องและมีการนิเทศติดตามประเมินผลเป็นประจำ
3. จากการศึกษา พบว่า ปัญหา ด้านการบริหารสินทรัพย์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการติดตามและให้ความรู้แก่ครู ผู้รับผิดชอบงานงบประมาณผู้บริหารเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคาดหวังในการการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาลกับเอกชน
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบการบริหารของผู้บริหารกับการบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

บรรณานุกรม

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2545). *ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานทางการเงิน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมสามัญศึกษา. (2544 ก). *เปิดประตู PBB ระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมสามัญศึกษา. (2544 ข). *ชุดปฏิบัติการจัดทำแผนกลยุทธ์และกรอบงบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมสามัญศึกษา. (2544 ค). *ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานปรับระบบงบประมาณกรมสามัญศึกษา.
- กรมสามัญศึกษา. (2545). *แนวทางในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 ด้าน*. กรุงเทพฯ: คลังนานาวิทยา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *เปิดประตู PBB ระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *โครงการปฏิรูปด้านระบบบริหารและการเงินทางการศึกษาภายใต้โครงการนำร่องการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Module 4-5)*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กระสินธุ์ ตงฉิน. (2552). *การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- กานต์ เสกขุนทด. (2545). *การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนนำร่องการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2549). *ระเบียบวิธีวิจัย*. เชียงใหม่: คลองช่าง.

- คณิตฐา กัดเนียม. (2549). การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเมืองลำพูน. งานนิพนธ์
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จันทนา แห่งตระกูล. (2548). ความสัมพันธ์ของระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับ
 การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสมุทรปราการ.
 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- จันทร์ษา ชัยวัฒน์ธีราการ. (2551). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ
 แบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนพานทองสาขานูถูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
 คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยวัฒน์ ธีราการ. (2551). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้น
 ผลงาน กรณีศึกษา โรงเรียนพานทองสาขานูถูปถัมภ์. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยสิทธิ์ เถлимมีประเสริฐ. (2544). มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles กับการจัดทำ
 งบประมาณระบบใหม่. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์ม แอนด์ไอทีเก็ทซ์.
- ชัยอนันต์ สมุทวานิช. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง ระบบบริหารจัดการเพื่อการจัดสรรทรัพยากร
 สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ชาย โปธิสิตา. (2551). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
 อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชูศักดิ์ น้อยทา. (2547). ศึกษาความรู้ความเข้าใจและความต้องการในการพัฒนาการบริหาร
 งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เชษฐา ชาญพานิชย์. (2548). การศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียน
 ประถมศึกษาในอำเภอเมืองระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1.
 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เขาว์ วินิจชัย. (2546). การศึกษาความคิดเห็นต่อระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ณรงค์ สัจพันโรจน์. (2543). การจัดทำอนุมัติการบริหารงบประมาณแผ่นดินทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บพิตรการพิมพ์.
- ณัฐพงศ์ รัตนรังสี. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานโรงเรียนวัดศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดารา ชินชัย. (2549). การบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย .
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: อรุณสกาลาดพร้าว.
- ธวัช เตียวเจริญ. (2547). การจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทนา สมิงไพร. (2558). การศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า, 2(1), 41-47.
- นิยม โพธิ์ทอง. (2550). การศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นิวัฒน์ นิลแก้ว. (2549). ประสบการณ์การจัดทำและการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, 3(1), 24.

- พิพัฒน์ ไทโยอารี. (2553). *การบริหารองค์การ*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมมาธิราช.
- พิสมัย สุนนท์นาม. (2554). *การศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของ
 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา
 มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ภรณ์นภัส ปิยชัยกี. (2548). *การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการวางแผนบริหาร
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.
 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.*
- มูลนิธิส่งเสริมนโยบายการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *โครงการปฏิบัติระบบบริหาร
 และการเงินทางการศึกษาและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน Modules 4 การวางแผน
 กลยุทธ์และการวางแผนงบประมาณระยะปานกลาง Modules 5 การจัดทำแผน
 งบประมาณระดับสถานศึกษา Modules 6 การบัญชีการเงินและการพัสดุ: วิธีบันทึก
 บัญชีแบบพึงรับพึงจ่าย Modules 7 การจัดระบบการปฏิบัติการจัดซื้อและบริหารพัสดุ.*
 กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- รัชณี ปุณ โฉมทก. (2548). *การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการวางแผนงบประมาณ
 แบบมุ่งเน้นผลงาน: ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. วิทยานิพนธ์การศึกษา
 มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 สวนดุสิต.*
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). *โรงเรียนนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วาทีณี ดันดีวีระวงศ์. (2546). *ศึกษาความรู้และการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณ
 แบบมุ่งเน้นผลงานของผู้บริหารและครู โรงเรียนนาร่อง โครงการปรับปรุงระบบ
 การจัดงบประมาณ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- ศิริัญญา แก้วเงินฉลาด. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของการดำเนินการตามระบบ
 งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
 วิทยาการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- ศุภกิจวงศ์ วิวัฒน์นุกิจ. (2550). *พจนานุกรมศัพท์การวิจัยและสถิติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
 แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมใจ ขำรักษา. (2546). ความคิดเห็นของผู้บริหารระดับกลางและผู้ปฏิบัติงานการเงินที่มีต่อการบริหารงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 6(1), 201-223.
- สมนึก สุมานัส. (2543). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. (2551). *มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรพงษ์ พรพิมล. (2551). *การบริหารงบประมาณ*. ม.ป.ท.
- สำนักงานงบประมาณ. (2546). *ระเบียบฯ ว่าด้วยการบริหารงบประมาณจังหวัด พ.ศ. 2546*. กรุงเทพฯ: สำนักงานงบประมาณ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. (2560). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2560*. ปรานีนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *หลักสูตรการบริหารงาน การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรทางการศึกษาเข้าสู่โครงสร้างใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาระบบบริหารส่วนพัฒนาบุคคล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบอิงมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวปฏิบัติการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *การบริหารแบบกระจายอำนาจในโรงเรียนพร้อมหรือยัง*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). รายงานการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในวาระครบรอบ 3 ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา. นนทบุรี: เจริญผล.
- สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2545). 5 มื้อจัดซื้อจัดจ้างเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุพจน์ บุญวิเศษ. (2549). การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result based management) กับการประเมินผลการปฏิบัติงานในระบบราชการและเอกชน. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 14(21), 1-18.
- สุมิตร สุวรรณ. (2552). เอกสารคำสอนวิชากระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน ในองค์กร. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และจรินทร์ เทศวานิช. (2550). การวิจัยเกี่ยวกับการเงินงบประมาณโรงเรียน. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2554). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2550). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- อินสอน บัวเขียว. (2537). สารสำคัญการบริหารชุมชน. กรุงเทพฯ: พีราบ.
- อารีลักษณ์ พงษ์โสภา. (2554). กระบวนการงบประมาณที่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลของการบริหารงานงบประมาณกรณีสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Bowman, A. K., & Woolf, G. (1994). *Literacy and power in the ancient world*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brooker T. D. (2010). *A policy analysis of performance-based budgeting in Arkansas higher education*. n.p.
- Cronbach, L. J. (1991). Superior and subordinate, perception and expectation of the leader behavior of instruction: A survey of the North Carolina Community Colleges System. *Dissertation Abstracts International*, 45(5), 204.
- Foster, M. L. (1990). An analysis of the equity and fiscal neutrality of Colorado's Public School Finance System. *Dissertation Abstracts International*, 20(2), 229.
- Howell, D. C. (1997). *Statistical bibliographical references and index*. Belmont, CA: Wadsworth.

Mc Guffy, C. W. (1980). Competencies needed by Chief School Business Administrators.

Dissertation Abstracts International, 67(14), 15.

Small, R. E. (1980). A study of the relationship between the extent of elementary principal.

Dissertation Abstracts International, 42(8), 4.

Spilwak, R. S. (1986). Financial cash management practices in Florida community colleges.

Dissertation Abstracts International, 15(4), 1147-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.382

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

4 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เค้าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วยภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนการการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวศุภรต์ฤดี มีสมพร รหัส 58970009

งานนิพนธ์ เรื่อง: การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

โดยมี ดร. สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือนี้ ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.383

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

7 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วยภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ใน
ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวศุภรต์ฤดี มีสมพร รหัส 58970009

งานนิพนธ์ เรื่อง: การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

โดยมี ดร. สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.384

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

9 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วยภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนการในเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวศุภรต์ฤดี มีสมพร รหัส 58970009

งานนิพนธ์ เรื่อง: การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

โดยมี ดร. สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทนรองผู้อำนวยการโรงเรียนครูผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

3. แบบสอบถามมี 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ตามสภาพปัญหาระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน 7 ด้าน คือ 1) การวางแผนงบประมาณ 2) การคำนวณต้นทุนผลผลิต 3) การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง 4) การบริหารงานทางงบประมาณและการควบคุมงบประมาณ 5) การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน 6) การบริหารสินทรัพย์ 7) การตรวจสอบภายใน

4. โปรดตอบแบบสอบถามด้วยตนเองให้ครบทุกข้อตามสภาพจริง เพื่อประโยชน์ต่อทางราชการในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

5. เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว โปรดตรวจสอบอีกครั้งว่า ได้ตอบแบบสอบถามครบทุกข้อหรือไม่ เพราะแบบสอบถามไม่สมบูรณ์จะใช้ประโยชน์ในการวิจัยไม่ได้

6. การตอบแบบสอบถามนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ตอนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันของท่าน

() ผู้บริหารสถานศึกษา

() ครู

2. ขนาดสถานศึกษา

() โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 499 คนลงมา)

() โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน)

() โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500-2,499 คน)

() โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2

การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

คำชี้แจง

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง.....ทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านสภาพของการดำเนินงานและด้านปัญหาของการดำเนินงาน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

- 5 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมากที่สุด
 4 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมาก
 3 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานปานกลาง
 2 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานน้อย
 1 หมายถึง มีปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7	ระดับปัญหา				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
0	การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ในการวิเคราะห์หาจุดอ่อน และจุดแข็งของสถานศึกษา			✓		
00	การร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ในการกำหนดวิสัยทัศน์		✓			

จากตัวอย่างแสดงว่า

- ข้อ (0) มีสภาพปัญหาของการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
 ข้อ (00) มีสภาพปัญหาของการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ข้อ	สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7	ระดับปัญหา				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1. ด้านการวางแผนงบประมาณ						
1	สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างการบริหารงบประมาณ และมีการมอบหมายงานด้านงบประมาณโดยมีผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับรู้					
2	สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศในการวางแผน งานอย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน					
3	สถานศึกษามีการจัดทำงบประมาณเชื่อมโยงกับ กรอบการใช้จ่ายเงินในปีต่อ ๆ ไป					
4	คณะกรรมการ ด้านการวางแผนงบประมาณในสถานศึกษา มีหลักเกณฑ์และเหตุผลในกระบวนการของงบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณภายในหน่วยงานอย่างชัดเจน					
5	การจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา มีการแสดง เหตุผลที่สนับสนุนขอเพิ่มงบประมาณ พร้อมทั้งแสดง รายละเอียดทั้งหมดของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เพิ่มขึ้น					
6	สถานศึกษามีการกระจายงบประมาณภายในลงไปตาม สายงานบังคับบัญชาในลักษณะที่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน					
7	สถานศึกษามีการจัดเตรียมประมาณการการใช้จ่าย งบประมาณล่วงหน้าสำหรับแผนงาน 2-3 ปี					
8	สถานศึกษามีการเชื่อมโยงข้อมูลผลการปฏิบัติงานกับ รูปแบบการใช้จ่ายเงิน และปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณ อย่างเป็นระบบ					
9	กรรมการที่ทำหน้าที่ในการวางแผนงบประมาณของ สถานศึกษามีการเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานกับรูปแบบ การใช้จ่ายเงิน และวิธีการปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณ					

ข้อ	สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7	ระดับปัญหา				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
2. การคำนวณต้นทุนผลผลิต						
10	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณที่เน้นผลผลิตและ ต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิต					
11	สถานศึกษามีการระบุผลผลิตที่จะได้รับจากการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ					
12	สถานศึกษามีกระบวนการจำแนกต้นทุนรวมออกเป็น ต้นทุนทางตรงและทางอ้อม ในแต่ละกิจกรรม					
13	สถานศึกษามีการหาต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิต (ต้นทุน รวม หารด้วยจำนวนผลผลิต)					
14	การดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาจะคำนึงถึงลำดับ ความสำคัญ และต้นทุนต่อหน่วยงาน					
15	สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลด้านต้นทุนในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง					
16	สถานศึกษามีการใช้ผลของข้อมูลด้านต้นทุน ในการเปรียบเทียบระดับของต้นทุนในช่วงเวลาต่าง ๆ อย่างชัดเจน					
3. การจัดซื้อจัดจ้าง						
17	สถานศึกษามีการประเมินทางเลือกอื่น ๆ ในระบบ งบประมาณ ที่ทำให้เกิดต้นทุนที่ต่ำกว่า แต่ได้ผลงานหรือ ผลประโยชน์เหมือนเดิม					
18	ระบบการจัดซื้อจัดจ้างในปัจจุบันของสถานศึกษา ครอบคลุมสิ่งสำคัญต่อการจัดซื้อจัดจ้าง					
19	สถานศึกษามีการตรวจสอบสินค้าคงเหลือ ก่อนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้ง					

ข้อ	สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7	ระดับปัญหา				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
20	สถานศึกษามีการดำเนินการคัดเลือกผู้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ก่อนการจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้ง					
21	สถานศึกษามีระบบ มีขั้นตอนและวิธีการการจ่ายเงินให้แก่ผู้ขาย/ ผู้จ้างตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง					
22	สถานศึกษามีระบบการจัดซื้อจัดจ้างตามขั้นตอน รัดกุม และโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้					
23	สถานศึกษามีการแยกขั้นตอนการพิจารณา การคัดเลือก และการแยกการพิจารณาขั้นตอนการประกวดราคา					
24	สถานศึกษามีคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างที่มีความรับผิดชอบมีกระบวนการการจัดซื้อสินค้าและจัดจ้างงานที่มีคุณภาพ					
4. การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ						
25	คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งมีการศึกษารายละเอียดในการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น คุณภาพสินค้า ระยะเวลา การบริการ การรับประกันคุณภาพสินค้า					
26	สถานศึกษามีการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการเงิน และการควบคุมงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ					
27	สถานศึกษามีการบริหารงบประมาณภายในวงเงินของแผนงานที่กำหนดไว้ในแผนงาน/ โครงการ					
28	สถานศึกษามีกระบวนการโอนการเปลี่ยนแปลงงบประมาณอย่างเป็นระบบ					
29	สถานศึกษามีเอกสารทางบัญชีประเภทต่าง ๆ และมีการลงบัญชีอย่างถูกต้อง เป็นปัจจุบัน ตรวจสอบได้					
30	สถานศึกษามีหลักฐาน/ เอกสารที่จำเป็นเพื่อใช้สำหรับการอนุมัติการลงรายการทางบัญชี					

ข้อ	สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7	ระดับปัญหา				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
31	สถานศึกษามีการแยกความรับผิดชอบในการดูแล การลงบัญชีแยกประเภททั่วไป และบัญชีย่อยแยกประเภท					
32	สถานศึกษามีระบบการอนุมัติการตรวจสอบ และ กระบวนการบันทึกเพื่อควบคุมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เป็นปัจจุบัน					
33	สถานศึกษามีการแบ่งระดับชั้นการเข้าถึงข้อมูลทาง การบัญชีและการเงิน					
34	สถานศึกษามีการควบคุมการเปลี่ยนแปลง และการป้องกัน การลบข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์					
35	สถานศึกษามีระบบการรับ-จ่ายเงินสด การจัดซื้อ-จัดจ้าง การชำระหนี้การจ่ายเงินเดือน และค่าทดแทน					
5. การบริหารสินทรัพย์						
36	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและให้การสนับสนุน ต่องานการบริหารสินทรัพย์					
37	สถานศึกษามีการแสดงขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจน ระหว่างการควบคุมแบบรวมศูนย์และกระจายอำนาจ					
38	สถานศึกษามีการลงทะเบียนข้อมูลสินทรัพย์ที่ครอบคลุม อย่างสม่ำเสมอ					
39	สถานศึกษาคิดค่าบริการสินทรัพย์ภายใน ระหว่าง หน่วยงานอย่างเหมาะสม					
40	สถานศึกษามีระเบียบ และขั้นตอนที่สนับสนุนให้เกิด การใช้สินทรัพย์อย่างคุ้มค่า					
41	สถานศึกษาคำนึงถึงทางเลือกที่เกี่ยวข้องกับการเช่า สินทรัพย์นอกจากการซื้อสินทรัพย์					

ข้อ	สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7	ระดับปัญหา				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
42	สถานศึกษามีการวางแผนล่วงหน้าในการจัดหาสินทรัพย์และการทดแทนสินทรัพย์เดิม โดยคำนึงถึงกรอบงบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า					
6. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน						
43	สถานศึกษามีระบบบัญชีที่แสดงโครงสร้างของข้อมูลทางการเงินเพื่อให้สามารถประเมินความคุ้มค่าของกิจกรรมในปัจจุบัน					
44	สถานศึกษาจัดทำบัญชีแสดงรายการในส่วนของต้นทุนการให้บริการจะต้องมีประโยชน์ในการจัดการด้านเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล					
45	สถานศึกษามีขั้นตอนในการบริหารงานและกระบวนการนํารายได้ไปบันทึกและจัดทำเอกสาร					
46	สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนงานซึ่งวัตถุประสงค์ของแผนงานดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากภาครัฐ					
47	สถานศึกษามีข้อมูลทางการเงินที่สัมพันธ์กับข้อมูลผลผลิตเพื่อใช้ในการจัดต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิตและแผนงานที่สำคัญ					
48	สถานศึกษามีกระบวนการสำหรับติดตามต้นทุนผลผลิตและต้นทุนต่อหน่วย เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา					
49	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของแผนงานสำคัญโดยละเอียดเป็นระยะ ๆ เพื่อใช้ในการจัดสรรงบประมาณแบบฐานศูนย์ให้กับแผนงาน					

ข้อ	สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7	ระดับปัญหา				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
50	ผู้บริหารให้การสนับสนุนการจัดระบบงบประมาณ ที่มุ่งเน้นผลงานภายในสถานศึกษา					
51	ผู้บริหารให้การสนับสนุนการจัดระบบงบประมาณ ที่มุ่งเน้นผลงานภายในสถานศึกษา					
7. การตรวจสอบภายใน						
52	สถานศึกษามีส่วนตรวจสอบภายในที่มีขนาดพอเหมาะกับ หน่วยงานของตนเอง					
53	ส่วนตรวจสอบภายในสถานศึกษามีความเป็นอิสระ มีพันธกิจจุดประสงค์ และอำนาจหน้าที่ชัดเจน					
54	ส่วนตรวจสอบภายใน ได้รับตอบและการสนับสนุน เป็นอย่างดีจากฝ่ายบริหาร					
55	สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเหมาะสมกับการตรวจสอบภายใน					
56	สถานศึกษามีแผนงานที่ครอบคลุมกิจกรรมการตรวจสอบ ภายในที่เกี่ยวข้องทั้งหมด					
57	สถานศึกษามีระบบการตรวจสอบภายใน และมีการออกแบบ เพื่อเปิดเผยความผิดพลาดมากกว่าการปกปิดปกป้อง					
58	สถานศึกษามีระบบการตรวจสอบภายในไว้ในแผนงาน เช่น การตรวจสอบประสิทธิผลในการดำเนินงานของระบบ และ กระบวนการควบคุมงบประมาณ					
59	สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จขึ้นมาใช้ ในหน่วยงานของตนเอง					
60	สถานศึกษามีการประเมินแผนงานที่สำคัญในเชิงลึก เป็นระยะ ๆ เพื่อช่วยในการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของ ผลการทำงานของหน่วยงานที่ให้บริการอย่างต่อเนื่อง					

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (IOC)

ตารางที่ 17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการศึกษาสภาพปัญหา
การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน/ โรงเรียนมัธยมศึกษา/ จังหวัดสระแก้ว/
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1.	.48	31.	.76
2.	.60	32.	.42
3.	.65	33.	.73
4.	.49	34.	.59
5.	.45	35.	.59
6.	.76	36.	.63
7.	.42	37.	.67
8.	.73	38.	.77
9.	.59	39.	.50
10.	.59	40.	.34
11.	.63	41.	.45
12.	.67	42.	.67
13.	.77	43.	.67
14.	.50	44.	.43
15.	.34	45.	.50
16.	.45	46.	.49
17.	.67	47.	.76
18.	.67	48.	.42
19.	.43	49.	.73
20.	.50	50.	.59
21.	.49	51.	.59
22.	.45	52.	.63
23.	.76	53.	.67
24.	.42	54.	.77
25.	.73	55.	.85

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
26.	.49	56.	.71
27.	.59	57.	.43
28.	.29	58.	.50
29.	.67	59.	.49
30.	.59	60.	.67

หมายเหตุ: ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .29-.85 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .92